DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 50 c. KETVIRTADIENIS - THURSDAY, SPALIO - OCTOBER 5, 2006 Vol. XCVII Nr. 192

L. Donskis: valdininkija – grėsmė demokratijai

Profesorius Leonidas Donskis. **L. Donskienės** nuotr.

Vladimiras Laučius
Alfa.lt

Aplink Užsienio reikalų ministeriją (URM) susitelkusi elitinė grupė, monopolizuojanti „valstybininkų" vaidmenį, darydama didelę įtaką vidaus politikai ir saugumo struktūroms kelia grėsmę demokratijai. Taip sako Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomatijos instituto (PMDI) direktorius Leonidas Donskis.

— Ar pamenate atvejų nepriklausomos Lietuvos istorijoje, kai aplink vieną pareigūną keliamas toks viešas triukšmas kaip dabar dėl buvusio ministerijos sekretoriaus Albino Januškos?

— Tikrai nieko panašaus nepamenu. Manau, tai, kas įvyko, atvėrė ne vieno asmens problemą.

Nenoriu dabar svarstyti tokių dalykų, kaip žmogaus atsidavimas savo valstybei, lojalumas. Neabejoju, kad žmonės, kurie minimi dėl a. a. Vytauto Pociūno žūties, turi nuopelnų valstybei. Bet dabar norėčiau atskirti asmenų problemą nuo tam tikros struktūrinės problemos.

Iš to, ką sužinojome, paaiškėjo, kad mūsų demokratinė politinė sistema turi nemažų plyšių. Man nesuvokiama, kaip demokratinėje sistemoje Užsienio reikalų ministerija gali turėti tiek įtakos Valstybės saugumo departamentui (VSD). URM pagal apibrėžimą negali vykdyti vidaus politikos, bet Lietuvoje, regis, vykdo. Čia matau didelę problemą.

Įsivaizduoju, galima teigti, jog mūsų valstybę kartkartėmis supurto naujadarų populizmas, kad Seimo sudėtyje nėra daug brandžių ir atsakingų politikų, ir dėl to kyla pagundą monopolizuoti „valstybininko" – patikimo, **Nukelta į 6 psl.**

Šiame numeryje:

- **Jeigu Dievas šaukia, atsiliepk.**
- **Savam darže auginti teroristai.**
- **„Bobulių vargai" XXI a. Lietuvos valstybėje.**
- **Europos paveldo dienų atgarsiai.**
- **Lietuvių telkiniuose.**
- **Ina Bertulytė–Bray leidžia savo tėvo kūrybą.**
- **Lietuvos Dukterys kviečia.**
- **Lietuvių kalba.**
- **Miesto panorama.**

Valiutų santykis
1 USD — 2.71 LT
1 EUR — 3.45 LT

ES teks spręsti romų klausimą

Briuselis, spalio 4 d (Alfa.lt) — Rumunijai ir Bulgarijai įstojus į Europos Sąjungą, ją papildys dar apie trys milijonai romų (čigonų) piliečių. Iki šiol šios tautybės žmonės minėtose Balkanų valstybėse patiria didelę diskriminaciją, skelbia „EUobserver".

„Vyriausybės požiūris į paprastai neregistruotas romų gyvenvietes sukėlė įtampą. Priverstiniai iškraustymai dar labiau skatina šią įtampą", – konstatavo Europos Komisija savo ES pažangos apie Bulgariją pranešime šią savaitę.

Rumunijai Briuselis teigė, kad valstybės valdymo įstaigos „dar nedemonstruoja, jog yra taikoma rasizmo netoleravimo politika".

„Dar esama institucinių užpuolimų ir smurto prieš romus atvejų, tokių kaip policijos patikrinimai ar iškraustymai romų bendruomenėse, nesuteikiant prieglobsčio", – teigiama pranešime.

Rasizmas Europos Parlamente

Tuo tarpu Europos Parlamente įvykęs incidentas šią problemą priartino prie Europos širdies, kai Bulgarijos stebėtojas Dimitaras Stoyanovas mestelėjo keletą įžeidžiamų komentarų apie romų mergaites.

23 metų D. Stoyanovas buvo išrinktas jauniausiu Bulgarijos parlamentaru su nacionalistų partiją „Ataka" ir po kelių mėnesių tarnybos Europos Parlamente stebėtojo teisėmis jis turėtų tapti tikru Parlamento nariu kitąmet. **Nukelta į 6 psl.**

Atgimė idėja atverti archyvus

Vilnius, spalio 4 d. (BNS) — Daugiau nei pusė Seimo narių parašais parėmė jokiai frakcijai nepriklausančio parlamentaro Petro Gražulio siūlymą visiškai neriboti priėjimo prie archyvų, kuriuose sukaupta informacija apie sovietų specialiųjų tarnybų veiklą Lietuvoje.

P. Gražulio kreipimąsi į Seimo pirmininką Viktorą Muntianą dėl atitinkamos Dokumentų ir archyvų įstatymo pataisos pasirašė 76 įvairių Seimo frakcijų atstovai — ir valdančiųjų, ir opozicinių.

Minėta pataisa numato, jog „priėjimas prie Nacionaliniam dokumentų fondui priklausančių buvusių SSRS valstybės saugumo komiteto (KGB) Lietuvos SSR padalinio, Lietuvos SSR vidaus reikalų ministerijos ir kitų Lietuvos teritorijoje veikusių SSRS specialiųjų tarnybų dokumentų yra viešas".

Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Česlovas Juršėnas teigė, jog minėta įstatymo pataisa, atsižvelgiant į daugumos parlamentarų parašus, bus įtraukta į artimiausio Seimo posėdžio kitą antradienį darbotvarkę.

Tarp archyvų visiško išviešinimo idėją palaikančių parlamentarų nemaža dalis ir tokių, kurie dar pernai laikėsi visiškai kitokios pozicijos, t.y. kad priėjimas prie archyvinių dokumentų būtų ribojamas 70 metų.

Antanas Sireika atsistatydina

Antanas Sireika **Eltos** nuotr.

Vilnius, spalio 4 d. (Alfa.lt) — Lietuvos krepšinio federacija ir Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės rėmimo fondas gavo Antano Sireikos laišką, kuriame rašoma, kad vyriausiasis vyrų krepšinio rinktinės treneris atsistatydina iš užimamų pareigų.

A. Sireikos laiške rašoma:

„Neturėdamas sąlygų normaliam darbui bei negalėdamas suderinti darbo užsienio klube ir rinktinėje, pareiškiu, kad atsistatydinu iš Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės vyriausiojo trenerio pareigų.

Dėkoju visiems už bendrą darbą, linkiu ateityje priimti teisingus sprendimus".

NBA komandai „Indiana Pacers" atstovaujantis Šarūnas Jasikevičius pareiškė pritariantis krepšininko Arvydo Macijausko anksčiau išsakytoms mintims, kad šalies rinktinėje yra daug netvarkos, o požiūris į žaidėjus – atsainus.

Krepšininkas pripažįsta, kad norėtų vėl atstovauti Lietuvai, tačiau kelia vieną sąlygą: atmosfera nacionalinėje komandoje turėtų pasikeisti.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

**********ORIGIN MIXED ADC 604
S54 P3 GRATIS 020107
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830
NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-04-06
PERIODICALS

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

„JEIGU DIEVAS ŠAUKIA, ATSILIEPK"

Amžinųjų įžadų šventė Cleveland

2006 m. rugsėjo 9–sios šeštadienis ne tik dr. Mariui ir Eglei (Giedraitytei) Laniauskams, jų šeimoms bei artimiesiems, bet ir visiems Cleveland lietuviams buvo brangi ir ilgai atmintina diena. Lukas Laniauskas Dievo Motinos parapijos šventovėje davė amžinuosius Jėzaus draugijos įžadus, kad galėtų tarnauti. Dievui ir žmonėms visu savo gyvenimu.

Pilnutėlė bažnyčia su 50 dalyvaujančių jėzuitų kunigų ir brolių, Laniauskų ir Giedraičių šeimomis iš Cleveland, Detroit, Chicago ir kitų miestų, svečiais ir bičiuliais su dėmesiu, malda ir džiaugsmu stebėjo šias iškilmes.

Parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ, Lietuvos–Latvijos jėzuitų provincijolas kun. Algimantas Gudaitis, SJ, kun. Robert Scullin, SJ, — Detroit jėzuitų provincijolas, kun. William L. Verbryke, SJ, — Detroit — Chicago provincijų naujokų magistras, kun. Timothy Kesicki — Šv. Ignaco jėzuitų gimnazijos direktorius, Cleveland kun. Kęstutis Kėvalas — Kauno VD universiteto prof., kun. Antanas Saulaitis, SJ, ir ministrantai lydėjo besišypsantį Luką prie didžiojo altoriaus. Parapijos choras ir visi susirinkę džiaugsmingai giedojo D. L. Schutte „Esu čia, Viešpatie".

Šios šventės kaltininkas Lukas Marius Romero Laniauskas, prieš dvejus metus įstojęs į lietuvių jėzuitų provincijos naujokyną, atlikdamas įvairius bandymus, tęsė studijas, gilinosi į jėzuitų misiją. Nepamirštamas jo gyvenime išgirstas balsas: „Jei Dievas šaukia, atsiliepk!", kurį Lukas visiems paskleidė jo iniciatyva su draugais Dainavos jaunimo stovykloje prie Manchester, Michigan valstijoje, įrengtoje Liurdo — maldos ir susikaupimo vietovėje su Marijos altoriumi ir suolais maldininkams.

Lukas — vienas iš keturių Laniauskų šeimos vaikų — Mato, Simo ir Vaivos. Abu tėvai aktyvūs lietuviškųjų darbų Cleveland iniciatoriai ir vykdytojai. Marius — Ateities klubo narys, ilgametis Dainavos stovyklos komiteto direktorius, besirūpinąs stovyklos finansiniais reikalais, jos gerinimu ir ateitimi. Šiemet paskelbtas Dainavos fondo vajus jau sėkmingai žengia pirmyn, pasiekęs per 60,000 dol. Ir šios šventės metu dalyvių pinigai paaukoti Lukui, Luko pageidavimu visi pervesti į Dainavos fondą.

Eglė — skautų ir lietuvių veiklos uoli talkininkė, šių metų 8–sios dainų šventės „Atsiliepk daina" puikaus leidinio redaktorė, kuriai taip pat techniškai talkino jų sūnus Matas, o pats Lukas buvo šios šventės Mišių ir liturgijos organizatorius.

Prie Luko šventės nuotaikos puikiai derinosi ir saulėta, šilta, rudenėjanti diena. Visi šventės dalyviai gavo lietuvių ir anglų kalba atspausdintą programą. Šventovėje visus dalyvius pasveikino parapijos šeimininkas, kun. Gediminas Kijauskas, SJ. Giedojo parapijos choras „Exultate" — vadovė muz. Rita Čyvaitė–Klioriene, vargonais grojo Jim Robinson ir trimitininkas David Duro. „Susikaupimo giesmę" atliko Marius Polikaitis, gitara pritariant Dariui Polikaičiui ir Tadui Biručiui bei giedant Luko draugams. „Ramybę siela randa" giedojo „Miklangiečiai" — Luko bendraamžiai, dėdės ir tetos — J. S. Bacho „Jėzau, tyras sielos džiaugsmas". Pamokslas — kun. Algimanto Gudaičio, lietuvių naujokyno vadovo. Aukas atnešė Luko broliai ir sesuo. Šv. Rašto skaitinius skaitė Santiago Aranda Avalos, Luko draugas iš Loyola universiteto Čikagoje, ir dr. Augis Šilgalis (jo žmona Regina Laniauskaitė). Savo pačios parašytą visuotinę maldą skaitė Luko krikšto motina Rita Giedraitienė. Chorui ir visiems dalyvaujantiems giedant, galingai ir jautriai skambėjo J. Govėdo harmonizuota giesmė „Tau garbė ir šlovė". Giesmės žodžių du paskutiniai posmai parašyti Luko motinos ir jam skirti.

„Aš gyvenimo prasmės ilgai
ieškojau,
Kai tave ant savo kelio sutikau,
Koks likimas man paskirtas
nežinojau,
Tik jaučiau, kad priklausyt
turiu tik Tau.

Eik šalia manęs, kai bandymai
bus sunkūs,
Ir panešk, kai man jėgų daugiau
nebus.
Išminties įkvėpk, kai dirbsiu
savo darbus,
Kad įvykdyčiau paskirtus man
planus.

Mielas Dieve, man padėk labiau
suprasti,
Kad įstatymai mylėti paprasti.
Leisk žmogaus kiekvieno širdyje
atrasti
Tavo veidą, kad labiau
pažinčiau jį".

Dvasininkai — Luko Laniausko, SJ, amžinųjų įžadų iškilmių dalyviai, š.m. rugsėjo 9 d. Dievo Motinos parapijos bažnyčioje, Cleveland, OH. Pirmoje eilėje iš kairės: Howard Gray, SJ, Timothy Kesicki, SJ, Robert Scullin, SJ, Edward Schmidt, SJ, James Riley, SJ, J–Glenn Murray, SJ, William Verbryke, SJ; II eil.: Kęstutis Kėvalas, Algimantas Gudaitis, SJ, Antanas Saulaitis, SJ, Lukas Laniauskas, SJ, Gediminas Kijauskas, SJ, ir Thomas Johns.

Didingai ir jautriai skambėjo Luko įžadų žodžiai: „Visagali amžinasis Dieve, savo tėvišku gerumu ir beribiu gailestingumu Tu pašaukei mane į Jėzaus draugiją. Aš, Lukas Laniauskas, Švč. Mergelės Marijos, šv. Ignaco ir visų šventųjų akivaizdoje duodu amžinus neturto, skaistumo ir paklusnumo įžadus Jėzaus draugijoje, kad tarnaučiau Tau ir žmonėms visu savo gyvenimu. Aš pažadu stoti į šią draugiją ir visą gyvenimą joje gyventi" (čia tik dalis įžadų).

Detroit jėzuitų provincijolas Robert Scullin, SJ, įteikė Lukui kryžių. Audringi plojmai palydėjo Luko ištartus žodžius.

Jėzuitas Lukas nuoširdžius padėkos žodžius išreiškė savo tėvams, Jėzaus draugijai ir šventėje dalyvavusiems. Jie išspausdinti ir programos leidinėlyje.

„Dėkoju mano šeimai, kuri buvo pirmutinis šviečiantis pavyzdys, rodantis, ką reiškia mylėti, čia trūksta žodžių, kurie galėtų atitinkamai išreikšti mano dėkingumą". Dėkojo jėzuitų šeimai, kuri nepaisant perkrauto darbų tvarkaraščio, atrado laiko šią dieną būti su juo ir broliškumą, kuris sustiprins jį ateities metais. Gražiai išreikšta padėka ir visiems šioje šventėje dalyvavusiems: „Jūs niekada nežinosite, kiek jūsų čia buvimas šiandien man reiškia. Jūs esate pagrindinė priežastis prisiimti šį gyvenimo kelią. Jūsų draugiškumas ir samprotavimai atneša džiaugsmą į mano gyvenimą ir suteikia paramos, kurios aš esu reikalingas pereiti mano gyvenimo sunkiausias dienas".

Gausiems fotografams šventę įamžinus nuotraukose, visi buvo pakviesti į išpuoštą parapijos svetainę vaišėms, kurias paruošė žinoma Cleveland restoranų firma „Sammy". Vaišes užsakė ir finansavo Jėzuitų gimnazija.

Susirinkusiems taip pat didžiuliame ekrane buvo parodyta įdomių, įvairių progų ir momentų filmas iš Luko, jo draugų ir šeimų bendravimo metų. Filmo autorius — dr. Marius Tijūnėlis.

Sekmadienio rytą — pusryčiai Lietuvių namuose. Pusryčių šeimininkai — dr. Marius ir Eglė Laniauskai.

Naujajam Jėzaus draugijos nariui Lukui dar ilgi studijų ir bandymo metai. Atsiliepimas, išgirdus Aukščiausiojo kvietimą atiduoti gyvenimą už tikėjimą ir teisingumą, išsako misijos didybę.

Vacys Rociūnas

Laniauskų šeima (iš kairės): Matas, Simas, Eglė, Lukas, Marius ir Vaiva.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY
Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $120.00.
Foreign countries $135.
Postmaster: Send address changes to
Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.
Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV
Metams $120.00 • 1/2 metų $65.00
• 3 mėn. $45.00
Kanadoje ir kitur (USD)
Metams $135.00 • 1/2 metų $70.00
• 3 mėn. $60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:
JAV
Metams $70.00 • 1/2 metų $53.00
• 3 mėn. $35.00
Kanadoje ir kitur (USD)
Metams $80.00 • 1/2 metų $70.00
• 3 mėn. $40.00
Užsakant į Lietuvą:
Oro paštu
Metams $600.00 • 1/2 metų $300.00
Reguliariu paštu
Metams $120.00 • 1/2 metų $66.00
Tik šeštadienio laida oro paštu
Metams $190.00 • 1/2 metų $100.00
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu
Metams $68.00

Vyriausia redaktorė – Danutė Bindokienė
redakcija@draugas.org
Administratorius
administracija@draugas.org.
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

Būrelis mūsų bendruomenininkų, susirinkusių į JAV LB XIII Tarybos pirmąją sesiją, vykusią š.m. rugsėjo pabaigoje Philadelphia. Sėdi iš kairės: Danguolė Ilgenytė, Damašienė, Gediminas Damašius, Juozas Polikaitis – visi iš Čikagos ir apylinkių; II eil. Aušrelė Sakalaitė (Lemont), Kristina Jonikaitė (Omaha), Birutė Vilutienė (East Chicago), Algis Kazlauskas (Lemont).

„BOBULIŲ VARGAI" XXI AMŽIAUS LIETUVOS VALSTYBĖJE

Dr. Povilas Jakučionis
Seimo narys

Senatvės ir invalidumo pensijos Lietuvoje yra mažiausios iš visų Europos Sąjungos šalių. Nors jau keletą kartų po truputį buvo didinamos, tačiau spartus gyvenimo brangimas pensijos prieaugį bematant suryja. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM) bei Vyriausybė neturėtų apgaudinėti žmonių, skelbdama, kad pensijos didinamos 11-12 proc., o infliacija esanti tik 3 proc.

Esą pensininkai kasmet tampa vis turtingesni. Gal taip ir yra tiems, kurie gauna palyginti dideles pensijas. Deja, daugiausia pensininkų ir šiandien gauna mažiau nei 500 Lt per mėnesį. Beveik tiek žiemos mėnesiais tenka sumokėti vien komunalinių mokesčių. Gerai, jei bute gyvena vien pensininkų šeima, o jei vienas našlys ar vienišius – maistui pinigų nebelieka. Be to, yra ir kitos būtiniausios išlaidos. Todėl reikėtų nustatyti pagyvenusių žmonių ir invalidų vartojimo krepšelį ir skaičiuoti, kiek brangsta to krepšelio prekės bei paslaugos. Pagal krepšelio pabrangimą indeksuoti pensijas.

Maistas, vaistai, komunalinės ir sveikatos įstaigų paslaugos brangsta 2-3 kartus sparčiau, nei skaičiuojama bendroji metinė infliacija. Štai žemės ūkio produkcija per metus pabrango 16.6 proc. Panašiai brango dujos ir šildymas. Ateinančią žiemą laukiamas dar didesnis gyvenimo brangimas. Vis brangstančio gyvenimo akivaizdoje atrodo, kad Vyriausybė ir SADM turėtų taupyti Sodros biudžeto lėšas ir ieškoti būdų, kaip ir iš kokių šaltinių didinti pensijas bei socialines išmokas. Deja, žadama atvirkščiai – plėsti gaunančiųjų pensijas ratą, mažinti įmokas į Sodros biudžetą ir didinti atskaitymus iš jos biudžeto į privačius pensijų kaupiamuosius fondus. Šie prieštaringi ir populistiniai ketinimai žada didinti išlaidas ir mažinti pajamas. Ar nepasiners Sodros biudžetas į gilų deficitą, ar nenukentės visi pensininkai ir ligoniai, kaip neseniai jau buvo?

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė pažadėjo nuo kitų metų padidinti našlių pensijas ir jas mokėti visiems našliams. Prieš pat savivaldybių rinkimus. Našliai ir našlės bus dėkingi. Bet nedėkos viengungiai pensininkai. O juk jiems sunku lygiai taip pat, kaip ir našliams.

Vėl atnaujinami reikalavimai sumažinti Sodros įmokas daug uždirbantiems (per 5,000 Lt/mėn.), daugiausia finansų srities darbuotojams. Juos palaiko premjeras Gediminas Kirkilas ir ministrė V. Blinkevičiūtė, sakydami, kad tai nedaug sumažins Sodros įplaukas. Nors žinoma, kad kai prieš keletą metų įmokos daug uždirbantiems buvo sumažintos, teko greit atšaukti tą sumažinimą, dėl žymaus Sodros biudžeto deficito padidėjimo.

Didelę skriaudą dabartiniams pensininkams daro privatūs kaupiamieji pensijų fondai. Jie skirti būsimųjų pensininkų padėčiai pagerinti dabartinių pensininkų sąskaita. Mat į tuos fondus iš dabartinio Sodros biudžeto kasmet pervedama po kelis šimtus milijonų litų. Šiemet bus pervesta pusė milijardo. Suprantama, kad tokia suma galėtų būti padidintos dabartinės pensijos. Šias sumas dabar „pasiskolina" iš savo „bobulių" dirbantis jaunimas. Negana to, reikalauja, kad jiems būtų „skolinama" dvigubai didesnės sumos.

Sodros pensijų sistema yra paremta žmonių kartų solidarumo principu. Tėvai palieka savo sukurtas darbo vietas jaunimui, o šis moka jiems pensijas. Dabar išeitų taip, kad dirbančioji karta atsisako išlaikyti pasenusius, bet ją išauginusius ir išmokslinusius tėvus. Ar dirbantysis jaunimas pasirengęs savo tėvus sodinti ant rogučių ir vežti į girią, kaip toje pasakoje, tik dėl didesnių savo būsimųjų pensijų?

Kaip jiems nepasilikti prie suskilusios geldos, nes pasirodė, kad jau dvejus metus veikiantys kaupiamieji fondai yra nuostolingi. Į juos įdėtos sumos ne tik nedidėjo, bet netgi sumažėjo. Ir niekas negali užtikrinti, kad ši tendencija keisis. Vadinasi, pensijų reformos vinis – kaupiamieji fondai – yra lyg šuo ant šieno: nei patys ėda, nei kitiems duoda. Nuo dabartinių pensininkų atima, o būsimiesiems neprideda. Naudą turi tik fondų valdytojai. Jie savo dalį visada tvarkingai pasiima. Gal dėl to kaip tik finansų sferos darbuotojai spaudžia valdžią, kad atskaitymai iš Sodros biudžeto į kaupiamuosius fondus būtų dvigubai padidinti, o įmokos daug uždirbantiems – sumažintos. Išvertus į žmonėms suprantamą kalbą tai reikštų, kad uždirbantys daugiau 5,000 Lt mokėtų mažesnius mokesčius dabar, o sulaukę pensinio amžiaus gautų dideles pensijas ir dideles išmokas iš kaupiamųjų fondų, o „bobulėms" liktų tik rūgpienis su bulvėmis.

Tai tokie yra XXI amžiaus „bobulių vargai", deja, labiau panašūs į XIX a. vargus, tik pateikiami per modernius akinius. SADM sekretorė A.Morkūnaitė sako: „Sodra perveda dalį įmokų privatiems pensijų fondams, ir ta dalis yra kompensuojama iš valstybės Rezervo fondo. Todėl gali būti didinamos dabartinės pensijos".

Bet ne visai taip. Analitikas dr. A. Petrauskas paaiškina: „Deja, tik pusė lėšų, pervestų privatiems pensijų kaupimo fondams, sumos Sodros biudžetui yra kompensuojama iš valstybės biudžeto asignavimų. Taigi, nuo dabartinių pensininkų burnų, šiurkščiai pažeidžiant solidarumo principą, kiekvienais metais yra atitraukiama po pusę kaupimo fondams pervestos sumos"...

Būtų teisinga vargstančių „bobulių" atžvilgiu, jei valstybė kompensuotų Sodrai visą iš jos atimamą sumą. Be to, yra trečioji socialiai teisinga pensijų reformos pakopa – papildomo savanoriško pensijų kaupimo sistema – „Pensija 3". **Nukelta į 8 psl.**

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Savam darže auginti teroristai

JAV prezidentas ir jo idėjoms artimi politikai nuolat įtikinėja valstybės gyventojus, kad jie yra vienintelė užtvara, sauganti visus nuo fanatikų teroristų, kurie tik laukia patogios progos pakartoti 2001 m. rugsėjo 11–osios ar dar baisesnius išpuolius. Tačiau, atrodo, kad „per medžius Vašingtonas nemato girios". Kitaip sakant, nekreipia dėmesio, kokios šiurpios ir pavojingos piktžolės auga savame darže.

Toli ieškoti nereikia, nes tų „savame darže augintų teroristų" darbai pastaruoju metu labai jau akis bado. Gaila, kad nebado sąžinės tų, kurie padeda tam vietiniam terorizmui klestėti, įvairiais būdais jį „trėšia ir puoselėja", o paskui nusiplauna rankas ir paneigia bet kokią savo kaltę.

Turbūt tik iš kitos planetos į Žemę šiandien nusileidęs asmuo nežinotų apie vieną po kito nuolat pasikartojančius smurto veiksmus Amerikos mokyklose. Kai kažkoks iškrypėlis įsiveržia į mokyklą ir pradeda žudyti ar kitais būdais terorizuoti moksleivius, visi baisiai pasipiktina, grąžo rankas, lieja ašaras ir ieško, kam būtų patogiausia primesti kaltę. Tačiau po kiek laiko įvykis, nepaisant, kiek šiurpus, pamažu nuslūgsta praeitin ir retai užsimenamas. Iki kito karto...

Kai prieš kiek laiko į vieną Rusijos mokyklą įsiveržė ginkluoti teroristai (kitokio vardo jie neverti) ir iššudė daug vaikučių, po vasaros atostogų pirmąją dieną susirinkusių į pamokas, kilo tarptautinis pasibaisėjimas. Maskva skubėjo tą siaubingą įvykį panaudoti savo propagandai prieš Čečėniją ir dar kartą pateisinti jos okupaciją.

Nesunku kaltinti kažkokius „fanatikus" — musulmonus, ar kitus — degančius neapykanta laisvei, demokratijai, krikščionybei ar vakarietiškoms idėjoms apskritai, bet ką daryti, kai nerandama parankios priežasties, ant kurios būtų galima suversti kaltinimų šūsnis?

Šį rudenį, vos prasidėjus mokslo metams, jau keliose JAV mokyklose moksleiviai patyrė baisius smurto veiksmus. Jeigu vaikas ar jaunuolis, atėjęs į mokyklą pasisemti žinių, negali jaustis saugus, tai kur pagaliau yra saugu? Wisconsin, Colorado, Vermont, North Carolina, Pennsylvania... Tai vis valstijos, kur per labai trumpą laiką pasikartojo teroristiniai išpuoliai prieš mokinius bei mokytojus. Vėliausias šią savaitę — ramiame ir taikiame amišų telkinyje, kai žudikas, apsiginklavęs šaunamaisiais ginklais, įsiveržė į mokyklą pamokų metų ir sušaudė kelias mergaites (berniukams liepė iš patalpos pasišalinti). Kaip ir kai kuriose kitose vietovėse, užpuolikas, atlikęs savo kruviną darbą, pagaliau nukreipė ginklą į save ir nusižudė.

Sutrikusių asmenybių visur ir visuomet pasitaiko. Su tuo faktu juk turime sutikti, bet kur kas baisiau, kai smurto veiksmus prieš savo klasės draugus ar mokytojus vykdo patys moksleiviai. Iš kur ta neapykanta, tas visiškas gyvybės nevertinimas, tos „juodos nuotaikos ir mintys", priverčiančios jauną žmogų atlikti baisius veiksmus? Kokiu penu jo siena, jo asmenybė penėta, kol joje pridygo ir subrendo noras naikinti?

O gal kaltininkų nereikia labai toli ieškoti, gal tos „trąšos", kuriomis šiuo metu penimi mūsų vaikai, jaunuoliai (ir suaugusieji) yra labai aiškios, lengvai prieinamos? Nors dabartinis pramogų pasaulis tai vadina „išsireiškimo laisve", kurią jam laiduoja valstybės konstitucija, nors Vašingtono biurokratai bijo griežčiau išsitarti prieš kasdien iš interneto, televizijos, radijo, filmų, muzikos plūstantį šlykštybių ir smurto potvynį, bet nėra abejonės: tas potvynis palieka savo nuosėdas formuodamas bręstančio asmens charakterį, suteikdamas iškreiptą žmogiškųjų vertybių įvaizdį.

Jokie ginkluoti policininkai, jokie metalo ar kitų „mirties įrankių" sekliai prie mokyklos durų neapsaugos mūsų vaikų ir jaunuolių nuo smurto išpuolių, jeigu visuomenė nepradės atidžiau ieškoti tokio elgesio priežasčių ir nebijos stoti akistaton su tiesa. Galbūt lengviau apsisaugoti nuo užsieninių teroristų, nei tų, kurie „auga" savame darže...

EUROPOS PAVELDO DIENŲ ATGARSIAI JONAVOJE

EDMUNDAS SIMANAITIS

Vienaip ar kitaip Europoje buvome, esame ir tikimės laisvų tautų šeimoje išlikti. Europos senbuvei Lietuvai ne vieną kartą brutaliu smurtu buvo atimta laisvė ir saviraiškos teisė. Autentiško kultūrinio paveldo puoselėjimas – tai gyvybinės svarbos tautinio tapatumo išsaugojimo reikalas. Turime unikalią istorinę, kultūrinę, teisinę ir laisvės kovų patirtį, su kuria Europa nėra deramai supažindinta. Praėjusio amžiaus patirtis turėtų padėti visiems vėluojantiems suvokti, kad šalių, išsilaisvinusių iš totalitarizmo narvo, patyrimas ir išsaugota tautinė kultūra tampa visos Europos Sąjungos istorinio patyrimo ir kultūros dalimi.

Europos paveldo dienų 2006–ųjų metų šūkis skelbia: „Europa – Bendras paveldas — Išsaugokime praeitį". Prancūzijos ministro Jacques Lang iniciatyva 1984 m. kultūros paveldo puoselėjimo ir populiarinimo idėja buvo perimta daugelio šalių. O nuo 1991 m. Europos Tarybos rūpesčiu Europos paveldo dienos vyksta visose šalyse.

Jonavos rajone Europos paveldo dienų organizacinis komitetas iš šešių iniciatyvių darbuotojų ir visuomenės veikėjų moterų G. Mrazauskienės, D. Deikienės, R. Karaliūnienės, R. Lukoševičienės, K. Paulauskienės ir R. Noreikienės parengė turiningą renginių programą. Kodėl tik moterys šiame komitete, — ne šio rašinio tema.

„Kultūros paveldo būklė išduoda, kokiomis ligomis serga visuomenė ir kokius uždavinius sprendžia vietos valdžia. Jaunimo santykis su kultūros paveldu kaip veidrodyje atspindi mūsų ateities visuomenės bėdas," — rašoma ta proga išleistame lankstinuke. Renginiuose aktyviai dalyvavo mokyklos, jaunimas, kraštotyros muziejus, bibliotekos. Rugsėjo 23 d. Žeimių dvare buvo pristatytos parodos „Lietuvos dvarai" ir „Kosakovskiai ir Žeimių miestelis". Aktoriai iš Panevėžio J. Miltinio teatro Elena Koriznaitė ir Vytautas Kupšys atliko koncertinę programą „Didybė praeities ir trapūs meilės žodžiai". Joje skambėjo poeto Maironio posmai ir originalios V. Kupšio dainos.

Rugsėjo 25 d. buvusiame pašto komplekse, kur dabar įsikūręs kraštotyros muziejus, buvo surengta atvira restauravimo pamoka, kurioje dalyvavo gausus būrys vyresniųjų klasių moksleivių. Tą pačią dieną moksleiviai išvyko prie Mažųjų Žinėnų piliakalnio, kur įvyko seminaras piliakalnio išsaugojimo tema.

Viešojoje bibliotekoje buvo surengta paroda „Jonavos krašto bažnyčios", organizuota ekskursija „Europa ir Jonava", apsilankant Skarulių miestelio šv. Onos bažnyčioje, Šveicarijoje, Barborlaukyje, Varšuvėlėje, Paryžiuje, Londone ir Venecijoje. Būtina paaiškinti, kad gerokai anksčiau tokiais skambiais vardais buvo pavadintos gyvenvietės ir kaimai. Gyvenviečių pavadinimai taipgi kultūrinio paveldo dalis.

Rugsėjo 29 d. Jonavos Senamiesčio gimnazija surengė konferenciją „Saugome praeitį". Joje kelių mokyklų mokytojai ir moksleiviai perskaitė devynis pranešimus, pasinaudodami multi media priemonėmis, būtent, „Kelionė po Jonavą" , „Barborlaukio dvaro praeitis ir dabartis", „Panoterių krašto kultūros paveldas", Skarulių dvaras, „Vietos menančios Justiną Vareikį", „Jonavos istorinis centras", „Judėkime...", „Jonavos krašto kryždirbiai", „Kulvos seniūnijos kultūros paveldas amžių sandūroje".

Pastarąjį renginį laikyčiau vienu reikšmingiausių. Mokytojai, kurių visų čia nesiryžtu išvardyti, nusipelno nuoširdžios padėkos už pasiaukojantį darbą su auklėtiniais. Maloniai stebina ne tik temų įvairovė, bet ir jaunuolių gebėjimas išrutulioti pasirinktą temą pakankamai brandžiu lygiu. Tai meilės gimtajam kraštui, pagarbos tautos tradicijoms bei papročiams veiksminga pamoka. Kita vertus, moksleivių aktyvi saviraiška kultūros paveldo srityje ugdo ir stiprina jų pilietinę savivoką. Jaunuoliai pasijaučia esą ir Europos Sąjungos piliečiai, kai remiasi Tėvynės kultūros paveldu, būdami sąmoningais Lietuvos Respublikos piliečiais.

Šioje konferencijoje buvo suteiktas žodis ir man, kaip rajono savivaldybės tarybos nariui. Trumpai informavau, kas savivaldybės taryboje laiks nuo laiko keliama, bet iki šiol lieka neišspręsta.

Poeto ir dramaturgo Petro Vaičiūno tėviškė — namas Piliakalnių kaime be deramos priežiūros. Būta įvairių pasiūlymų nupirkti sodybą ir priskirti ją filialo teisėmis Jonavos krašto muziejui, pavesti tvarkyti ir prižiūrėti Panoterių bendruomenei arba mokyklai. Būtų apmaudu, jei prarastume įžymaus rašytojo gimtinę.

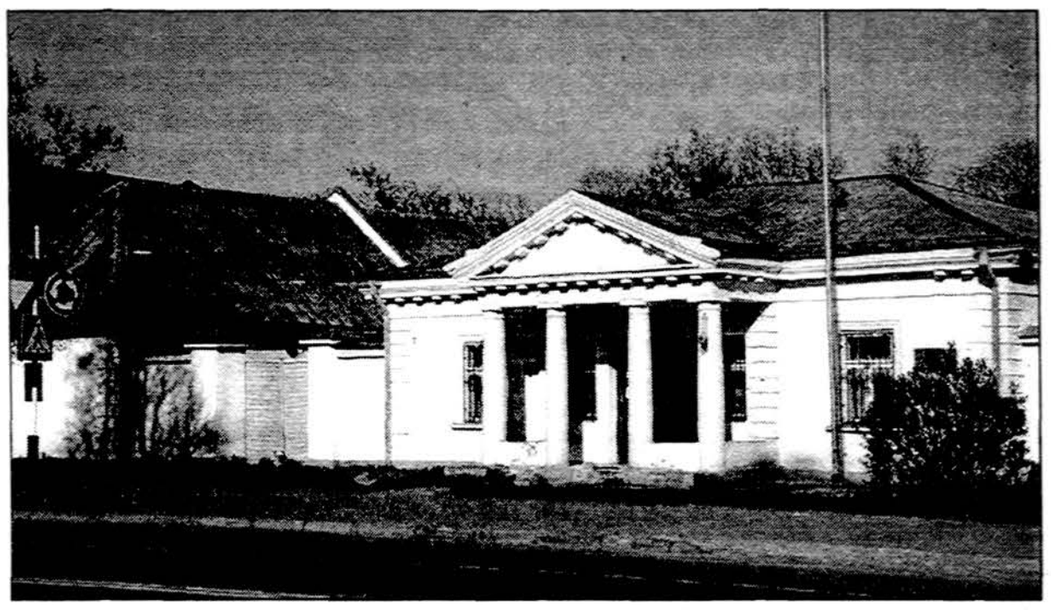

Jonavos Krašto muziejus.

Ne naujas sumanymas pastatyti paminklą vienam iš lietuvių raštijos pradininkų — teisės daktarui, profesoriui Abraomui Kulviečiui, gimusiam ir mirusiam Kulvoje (1410-1445), įsteigusiam Vilniuje klasikinę mokyklą studentams rengti, Karaliaučiaus universiteto organizatoriui, eruditui ir puikiam oratoriui, giesmių ir psalmių vertėjui į lietuvių kalbą, savo darbais lengvinusiam sąlygas pirmajai lietuviškai knygai — Martyno Mažvydo katekizmui — atsirasti. Istorinės asmenybės deramas pagerbimas tai ne tik Jonavos krašto, bet ir visos Lietuvos šviesuomenės pareiga ir rūpestis.

Beje, kraštietis skulptorius prof. Konstantinas Bogdanas yra sukūręs paminklo A. Kulviečiui maketą. Todėl verta būtų šį darbą pratęsti iki užbaigos. Paminklą derėtų statyti Jonavos mieste. Dabartinė kukli medžio skulptūra, Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos iniciatyva ir su Jonavos savivaldybės parama buvo 1996 m. pastatyta Ramybės parke. Ji aplaužyta ir neilgaamžė. Turime realią progą iki Lietuvos tūkstantmečio sukakties pastatyti vertingesnį paminklą tautos šviesuoliui.

Vertas dėmesio pasiūlymas pastatyti skulptūrą „Žemyna" ant susprogdinto per karą geležinkelio tilto atramos, kuri riogso viduryje upės, keldama pravažiuojantiems keleiviams nelinksmų minčių. Iki šiol atrama, jau septintą dešimtmetį riogsanti upės viduryje, kėlė ir tebekelia niūrius Antrojo pasaulinio karo prisiminimus. Skulptorius G. Lukošaitis ir architektas A. Burba parengė projektą, kuris keistų Jonavos įvaizdį. Jonava garsėja ne tik baldininkyste ir trąšų gamyba, bet ir aplinkos tarša. Leidžiamą aplinkos taršą apibrėžia teisės aktai ir kiti normatyviniai dokumentai. Tačiau to nepakanka. Labai reikėtų visuomenei teikti kitokį trąšų gamybos įmonės, o drauge ir pačio miesto, įvaizdį.

Paminklo autoriai, pasirinkdami Lietuvos vidurio areale garbintą vaisingumo, derlingumo deivės Žemynos simbolį siekia keleto tikslų. Pirma, nusilenkti senėvių kultūros paveldui; antra, derlingumo simbol-iu nuolatos demonstruoti teigiamas „Achemos" sąsajas su viso krašto žemdirbyste.

Apšviestas meno kūrinys – simbolis mūsų upelių močiutėje –Neryje atrodytų įspūdingai. Visus žmones, mūsų krašto ir užsienio svečius, keliaujančius automobiliais, traukiniu ar Nerimi, labai įspūdingai pasitiktų, pasveikintų ir palydėtų „Žemyna". Toks simbolis skelbtų lietuvių svetingumą, taikius siekius, humanizmą ir pagarbą mūsų žilajai istorijai. Nieko panašaus kitur Lietuvoje nerastume! Tai puiki proga pozityviai reklamuoti Jonavos kraštą. Finansavimo klausimą nesunkiai išspręstų savivaldybės ir įmonės specialistai.

Derėtų atitinkamai sutvarkius pritaikyti lankymui Kosakovskių kapavietę Šv. Jokūbo bažnyčios rūsyje. Ten yra išlikęs karstas su palaikais vyskupo Juozapo Kazimiero Kosakovskio, kurį 1794 m. gegužės 9 d. Tado Kosčiuškos sukilėliai pakorė Varšuvoje už siekimą šlietis prie Rusijos.

Ten pat tebestovi karstas su generolo Juozapo Antano Korvino Kosakovskio (1772 - 1842) palaikais. Jis tarnavo DLK divizijos I brigados vėliavnešiu. Jį siejo stipri draugystė su Tadu Kosčiuška. Napoleono kariuomenėje greitai įgijo didelį imperatoriaus pasitikėjimą ir buvo pakeltas į generolus. Tapo pirmuoju Napoleono adjutantu. Buvo paskirtas Maskvos komendantu. Pasižymėjo žygiuose. Buvo Maltos, Geležinės Karūnos, Neapolio ordinų kavalierius, Garbės legiono karininkas. Paskutinis paspaudė ranką Napoleonui, tremiamam į Elbos salą. Imperatorius atsisveikindamas jam padovanojo savo mundurą. Buvo surinkęs daug vertingų senienų. Pokario metais generolo karste dar buvo išlikęs kardas ir kepurė, kurie vėliau dingo. Generolo asmenybė ir veikla vertintini kaip LDK kariuomenės istorijos, taigi ir Lietuvos istorijos, dalis, kuri visiškai nepelnytai nutylima.

Bendrame Kosakovskių kape guli Simono Kosakovskio (1747-1794) palaikai. Jis ėjo LDK etmono pareigas, buvo Vitebsko vaivada ir garsėjo kaip 1791 m. Gegužės 3-osios Konstitucijos priešininkas ir aktyvus Rusijos šalininkas. Sukilėliai pakorė jį Vilniaus aikštėje. Tokia mūsų istorija. Jai turėtume rodyti daugiau dėmesio ir pagarbos.

Po poros metų minėsime Sąjūdžio dvidešimtmetį. Tai jis, kaip cunamis nušlavė okupacinės valdžios struktūras ir pažadino tautą siekti atkurti nepriklausomybę. Šiam jubiliejui reikėtų ruoštis iš anksto. Nepraleiskime progos parodyti, kad tapdami Europos Sąjungos piliečiais, randame svarių kultūros paveldo argumentų, liudijančių Lietuvos unikalumą.

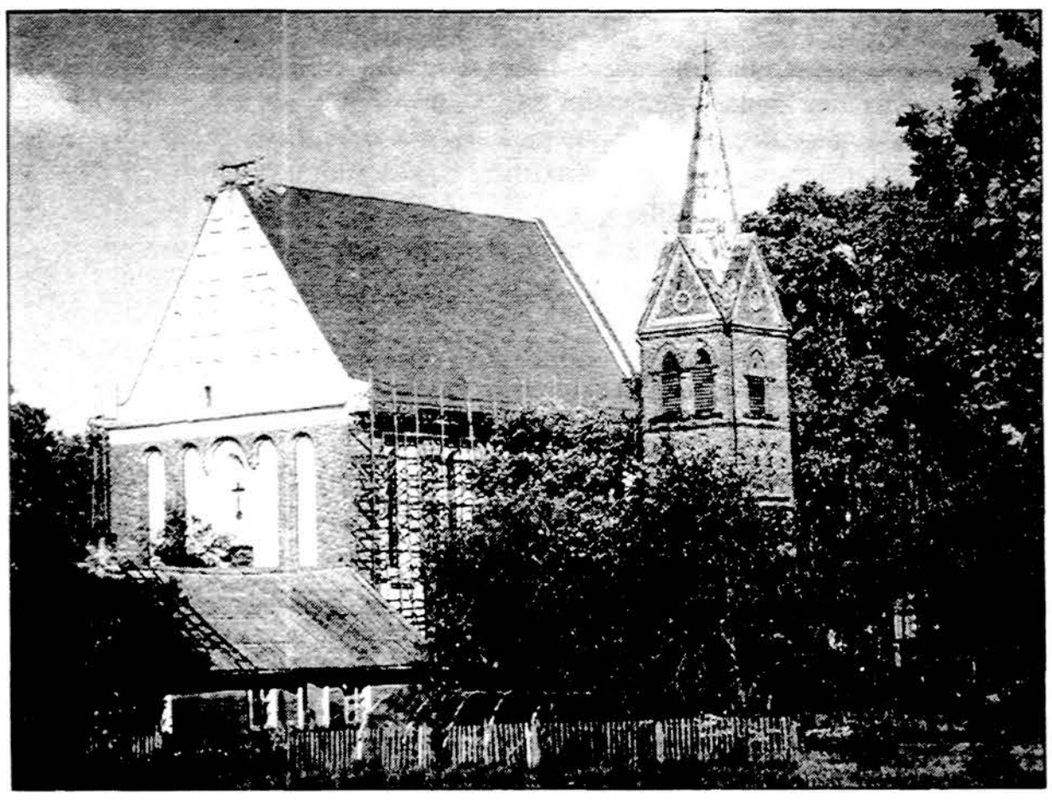

Skarulių Šv. Onos bažnyčia.

550 LIETUVOS VAIKŲ GAVO PO DOLERĮ

ANTANAS KLIMAS

Kai aš mokiausi Prienų „Žiburio" gimnazijoje (1933—1941), mano dėdė Jurgis, kuris jau nuo 1920 metų gyveno Minersville, PA, kartais man laiške atsiųsdavo vieną dolerį. Tai man būdavo didelis džiaugsmas: aš tuojau bėgdavau į paštą, kur man už tą dolerį išmokėdavo 5 litus ir 60 centų. Anksčiau vienas JAV doleris Lietuvoje buvo vertas 10 litų, bet JAV prezidentas Ruzveltas (taip mes tada rašėme) dolerio vertę buvo numušęs: užuot 10 litų, doleris Lietuvoje buvo vertas 5 litus 60 centų. O mums, ūkininkų vaikams, (ir dar ano laiko krizės metu) tai buvo, sakydavome, „dideli pinigai".

Tai gal dėl tų malonių prisiminimų aš, po 1990 m. lankydamasis Lietuvoje, vaikams kiekvienos kelionės metu išdalindavau 50 dolerių — kiekvienai atsitiktinai sutiktam vaikui po vieną dolerį. Po 1990 metų Lietuvoje lankiausi 11 kartų, išbūdamas ten po 2–3 savaites. Taigi iš viso nepažįstamiems vaikams (3–10 metų) aš išdalinau 550 dolerių — vis po vieną. Tam aš visuomet veždavausi voką su 50 naujintelaičių dolerių.

Mano žmona sakydavo, kad būtų geriau 10 vaikų duoti, tarkim, po 5 dolerius, bet aš laikiausi savo...

Tuos 550 dolerių aš išdalinau Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Palangoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Marijampolėje, Jiezne, Prienuose, Birštone ir dar keliuose Lietuvos miesteliuose bei kaimuose. Ir tik nepažįstamiems, atsitiktinai sutiktiems vaikams. (Apie giminių vaikus aš čia nekalbu).

Ar aš gerai dariau? — Nežinau. Visi tie doleriai — šiaip ar taip — galų gale atsidūrė Lietuvos banke, kuris vienu metu turėjo kelis šimtus milijonų JAV dolerių — vad. atsarginio kapitalo.

O gal vienas kitas vaikas — dabar jau paauglys ar ir suaugęs — pasilaikė tą vieną dolerėlį atminčiai?

O aš vis dar su malonumu prisimenu keliolika tokių akimirksnių, kai vaikams padovanodavau po dolerį...

Ir po 15 metų prisimenu patį pirmąjį dolerio „perdavimą"...

Tai buvo 1991 metų vasarą, kai po 47 metų (1944—1991) pirmą kartą lankiausi Lietuvoje. Brolėnas mane nuvežė į Šančius (Kauno dalis), kur aš norėjau aplankyti žmonos giminaitę dr. R. Mes Ivinskio gatvėje suradome jų namą, bet jų pačių namie nebuvo. Stoviniavome gatvėje ir dairėmės aplinkui. Kitoje gatvės pusėje pasirodė šeima: jauni tėvai ir trys jų sūnūs, apie 10, 8, 6 metų. Visi jie man atrodė labai malonūs, labai liekni ir ploni. Aš tuojau jų ir klausiu, ar jie pažįsta dr. R. šeimą. Jie atsakė, kad jie savo kaimynus pažįsta, bet tuo metu dr. R. šeima buvo išvažiavusi į kaimą. Tada aš klausiu tų berniukų:

„Kaip Jūsų vardai?"

„Gediminas, Kęstutis ir Vytautas", — atsakė vyriausias broliukas.

Tai čia aš išsiėmiau voką ir visiems trims berniukams padaviau po dolerį. Jie visi, prisimenu, buvo nustebę ir man gražiai padėkojo. Dėkojo ir tėvai.

(Reikia atsiminti, kad 1991 metais Lietuvoje vienas JAV doleris buvo vertas 30 rublių.)

Kai aš antrą kartą lankiausi Lietuvoje, ten jau buvo litai. (Rubliai pirmiau buvo pakeisti talonais, vad. „vagnorkomis", o 1993 metais sugrįžo ir litai!),

Vienoje didelėje maisto parduotuvėje Žirmūnuose (Vilniaus miesto dalis) pirkau gražų, didelį tortą. (Dar atsimenu ir kainą — 27 litai). Netoli manęs stovėjo labai guvus, kokių 7 metų berniukas. Aš jo klausiu:

„Ar eini į mokyklą".

„Taip, einu"

„Ar klausai mokytojos?"

„Taip, klausau".

Aišku: aš čia tam mielam berniukui paduodu dolerį. Jis sako — ačiū. Aš dar jo klausiu: „Ar tu žinai, kiek litų doleris yra vertas?" Tas guvus berniukas tuojau pat atsako: „Vienas doleris — keturi litai".

Netoli stovėjo labai jauna (mano akimis) ir plonytė berniuko mama. Ji ir sako: „Ačiū, labai ačiū!"

Tuo dar nesibaigė: išsiaiškinome, kad tas berniukas namie dar turįs mažą sesutę; aišku, jis gavo dar vieną dolerį — parnešti savo sesutei.

Deja, vėliau dolerio vertė krito...

O aš ir po 13 metų vis dar jaučiu malonumą. Savimeilė? — gal ir taip...

Prisimenu dar vieną ryškų atsitikimą. Mat, pirmųjų kelionių metu aš dažnai važinėdavau troleibusais, autobusais ir traukiniais. O vėliau, kai jau apsilpo kojos, vis dažniau ir dažniau keliaudavau taksiukais... Visuomet sėsdavau prie taksi vairuotojo ir visada jo klausdavau apie jo gyvenimą, šeimą ir pan. O tų taksistų — man sakė — Vilniuje esą apie 2,50... Ir — visokių tautybių...

Vienas jaunas vyrukas mane jau kelintą kartą vežė iš Žimūnų į Vilniaus centrą. Pasirodo, jis buvo vedęs ir turėjo du mažus vaikus. Žinoma, ir jam padovanojau du naujintėlaičius dolerius, kad jis juos paduotų vaikams. Tas jaunas žmogus net susijaudino.

O gražiausia, prisimenu, man buvo mano parapijos, Jiezno, našlaičių namuose, kur mane širdingai pabučiavo visi tų namų labai mieli vaikai.

Ar aš ką nors gero su savo tais išdalintais 550 padariau? — Nežinau.

Mano žmona juokiasi, kad aš, „biednas" pensininkas, Lietuvoje, esą vaizdavęs „bagotą" amerikoną...

Gal ir taip, bet dabar jau per vėlu...

KODĖL NE VIENA KRIKŠČIONIŲ BENDRUOMENĖ?
Žvilgsnis į reformaciją

ALEKSAS VITKUS

Nr. 4

Aplankęs Romą, jis nusivylęs grįžo namo ir nutarė kaip nors protestuoti. Tada ir pasigirdo tas pirmasis stiprus reformacijos šūvis, kai 1517.10.31, Visų Šventųjų dienos išvakarėse, prie vienos Wittenberg (Tiuringija) bažnyčios durų katalikų kunigas Martynas Liuteris prikalė savo garsųjį 95 tezių atsišaukimą atlaidų ir indulgencijų reikalu. Tos tezės, kritikuojančios atlaidų pardavinėjimą ir šiaip įvairius Bažnyčios požiūrius į religijos sampratą, išverstos į vokiečių kalbą, tikinčiųjų masėse sukėlė nepaprastą susidomėjimą.

Keli šių tezių pavyzdžiai (laisvas vertimas — A.V.):

21–a tezė: Klysta pamokslininkai, kurie sako, kad popiežius gali atleisti bet kokią bausmę.

27–a tezė: Jie (popiežiaus indulgencijų pardavėjai) moko, kad kai tik suskamba į pinigų maišelį metamas skatikas, siela išlekia iš skaistyklos.

86–a tezė: Kodėl popiežius, kuris yra turtingesnis už turtingiausius, užuot ėmęs vargšų tikinčiųjų pinigėlį, nestato Šv. Petro bažnyčios už savo pinigus?

Liuteris gynė savo nuomonę viešuose debatuose, kol 1521 m. jis buvo Romos kurijos ekskomunikuotas. Jau tais pačiais metais garsiame Worms miesto susirinkime imperatoriaus Karolio V ir Bažnyčios atstovų akivaizdoje Liuteris atsisakė paneigti savo įsitikinimus ir taip pareiškė: „Aš remiuosi tik Šventuoju Raštu ir savo sąžine". Laimei, jis išvengė Jan Huss likimo, nes jo žemiškas valdovas, Saksonijos elektorius Friedrich Išmintingasis jį išgelbėjo ir nuvežė į saugią Wartburg pilį, kurioje Liuteris pradėjo versti Šventąjį Raštą iš originalios graikų į vokiečių kalbą. Knygos tuomet buvo dar labai brangios, Liuterio išversto Naujojo testamento knyga kainavo maždaug vidutinio amatininko savaitinį uždarbį, bet žmonės jas pirko ir godžiai skaitė. Tai ir buvo naujausio Bažnyčios skilimo pati pradžia.

Kas prasidėjo tik kaip teologų ginčas, greitai pavirto į didelio masto nesutarimą. Abi pusės griebėsi griežtų bekompromisinių žodžių. Popiežius tvirtino, kad Liuteris yra „raupsuotasis, kalės vaikas, gimęs kandžioti ir loti prieš Dangų savo šunišku snukiu", o Liuteris iš savo pusės sakė, kad popiežių valdomos Bažnyčios jau neįmanoma reformuoti, nes popiežius esąs tik „Babilono ištvirkėlis".

Liuteriui vadovaujant, reforma plito visoje Vokietijoje. Nors prieš ją priešinosi imperatorius, dauguma įvairių mažų Vokietijos valstybėlių valdovų ir aukštųjų Bažnyčios dignitorių, paprasti kunigai ir žmonių masės linko prie reformos. Kilo vadinamieji valstiečių karai (1524—1525), per kuriuos jie manė sau atrasią ne tik tinkamesnę religiją, bet ir ekonominę laisvę nuo savo bažnytinių ir pasaulietiškų valdovų. Ilgainiui Liuteris suprato buvęs per daug radikalus, bandė įspėti valstiečius vengti kruvinų susirėmimų, bet tuose karuose vis tiek žuvo apie šimtas tūkstančių žmonių.

Nors valstiečiai karą ir pralaimėjo, 1526 m. Spyers mieste abi pusės priėjo prie šiokio tokio kompromiso, pagal kurį buvo pripažinti ir reformatoriai. Kai trejais metais vėliau Romos frakcija to susitarimo atsisakė, Liuterio pasekėjai protestavo, ir nuo to laiko jie buvo vadinami protestantais. Liuterio raginamas, jo bendradarbis Philip Melanchton, graikų kalbos profesorius Wittenberg universitete, 1530 m. surašė labiau diplomatišką ir taikingą, vadinamąjį Augsburg Prisipažinimą, kuris buvo pateiktas imperatoriui Karoliui V patvirtinti. Deja, patvirtinimo protestantai nesulaukė, ir prasidėjo naujos kovos.

1529 m. Liuteris parašė ir išspausdino savo populiariausią veikalą „Mažasis katekizmas", kuriame jis klausimų ir atsakymų forma išdėstė savo pažiūras į Dešimt Dievo įsakymų, Apaštalų tikėjimo išpažinimą, Tėve mūsų maldą, krikštą. Tai ilgainiui tapo naujos protestantų ar liuteronų religijos pagrindu. Jo mokslas surado ypatingą pritarimą šiaurinėje Europos dalyje, kur vietiniams princams ir įvairiems kunigaikščiams buvo labai priimtinas Liuterio noras atskirti pasaulietinę valdžią nuo priklausomumo Bažnyčiai.

Liuteris nebuvo tikra to žodžio prasme naujo mąstymo teologas, nes jis tik labiausiai sekė IV amžiaus teologo šv. Augustino pamokymus. Jo pagrindinė tezė buvo tai, kad Dievas veikia į žmones per įstatymą (Dešimt Dievo įsakymų) ir per Šventąjį Raštą, o ne per oficialią, bet žmogišką, Bažnyčios vyresnybę Romoje.

Liuteris vedė buvusią vienuolę Catherine von Bora, ir ne iš romantiškos meilės, bet, kaip istorijos šaltiniai sako, kad taip jau atsitiko. Netoli Wittenberg buvo moterų vienuolynas, iš kurio išeiti nutarė net dvylika vienuolių. Trys grįžo namo į savo šeimas, o aštuonios atrado sau vyrus. Liko viena, kurią vesti pasiryžo pats Liuteris. „Keistas tas vedusiųjų gyvenimas — rašė Liuteris, — prabundi iš ryto, ir ant pagalvės randi moteriškų plaukų, kurių ten iš vakaro nebuvo". Bet netrukus jis draugams jau taip rašė: „Mano Catherine ir aš gyvename pagal Pradžios knygą (Genesis 28, Telaimina tave Dievas Viešpats, tepadaro tave vaisingą ir gausų). Greitai gims vienuolio ir vienuolės sūnus". Abu jie sulaukė šešių vaikų ir dar užaugino keturis našlaičius.

Į savo amžiaus galą Liuteris pradėjo galvoti, kad jo pasekėjai jo naują žvilgsnį į religiją priėmė per daug radikaliai. Jis taip pat neužmiršo griežtai perspėti ir žydų nepasinaudoti naujai iškilusia nesantaika tarp tradicinių ir naujų sampratų visoje krikščioniškoje Bažnyčioje. Pasenęs ir nuvargęs nuo nuolatinių kovų, Liuteris mirė Eisleben mieste 1546 m., sulaukęs 63 metų.

Prie taikingo susitarimo, istorijoje žinomo kaip Augsburgo taika, buvo prieita tik 1555 m., beveik dešimt metų po Liuterio mirties, kai Augsburge tas pats imperatorius Karolis V pagaliau sutiko su mintimi, kad kiekvienas daugiau kaip trijų šimtų tuomet buvusių Vokietijos valstybėlių valdovas turi teisę pats pasirinkti sau ir savo pavaldiniams Romos katalikybę ar liuteronizmą. Tai buvo seno romėnų principo pritaikymas „culius regio, eius religio" (kieno valdžia, to ir religija). Maždaug pusė vokiečių tautos žmonių tada priėmė naująją religiją, ir ji taip tapo oficialiai pripažinta. Iki tol buvusi vieninga, Vakarų Europos krikščioniška bendruomenė, valdoma Romos popiežiaus, liko tik istorinis praeities faktas.

Protestantizmas plinta

Šiaurinėje Vokietijoje prasidėjusi, protestantizmo banga netrukus pasiekė ir Skandinaviją, kurioje naujoji religija buvo įvesta Danijos ir Švedijos karalių įsakų forma be jokio kraujo praliejimo.

Bus daugiau.

Teatras sezoną pradeda benamio vargais

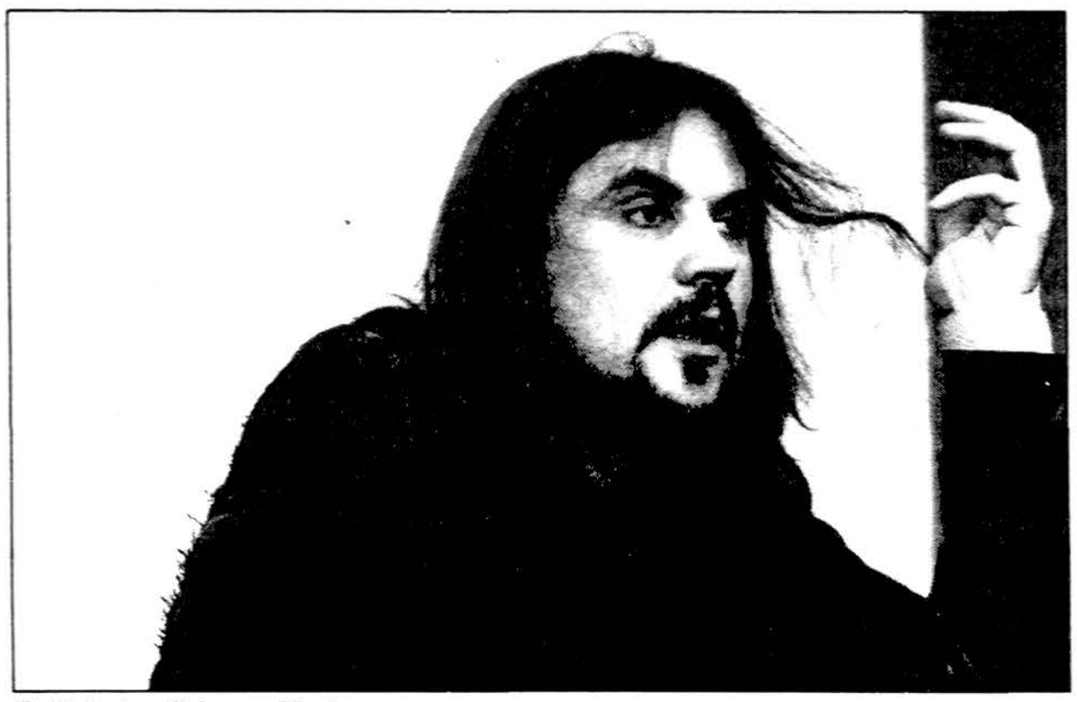

Režisierius Oskaras Koršunovas. **Eltos** nuotr.

Vilnius, spalio 4 d. (ELTA) — Aštuntąjį sezoną pradėjęs Oskaro Koršunovo teatras (OKT), nors ir pakartotinai laimėjęs Vilniaus miesto teatro konkursą, negaili kritikos sostinės valdžiai ir žada dar dažniau ir aštriau priminti apie būtinybę miestui turėti šiuolaikišką municipalinį teatrą su modernia scena.

O. Koršunovo teatro direktorius Martynas Budraitis sako, kad teatras siekia pirmiausia rodyti spektaklius Lietuvos žiūrovams, o ne laikyti Lietuvą dekoracijų perkrovimo punktu vykstant iš vieno užsienio festivalio į kitą.

„Esame ne festivalinis teatras, bet nepriklausomas repertuarinis miesto teatras, turintis apie dešimt spektaklių ir dirbantis daugiausia Vilniaus publikai. Tačiau susitikimams su Vilniaus žiūrovais salės vis dar neturime, o mums atitekusios Vilniaus savivaldybei priklausančios 200 kv. metrų ploto patalpos sename pastate yra netinkamos repeticijoms ir spektakliams statyti — pusė šių patalpų yra avarinės būklės, lyjant jas užlieja vanduo, supuvusios lubos ir grindys. Be to, savivaldybė bet kada gali nutraukti nuomos sutartį su mumis, nusprendusi šias patalpas privatizuoti", — sakė M. Budraitis.

Teatro vadovai, kaip ir prieš keletą metų, vėl apgailestavo, kad Vilniaus publikai nerodomi geriausi jų spektakliai — „Meistras ir Margarita", „Romeo ir Džuljeta" ir daugelis kitų. Teatras toliau vargsta ir dėl salės nuomos Nacionaliniame dramos teatre kainų, kurios kasmet tik didėja, o lietuvių žiūrovams rodomi spektakliai neatsiperka net juos vaidinant pilnutėlėje salėje už brangiausius bilietus.

Aštuntojo sezono premjeros numatomos tik gruodžio mėnesį — tuomet įvyks dailininkės Jūratės Paulėkaitės ir aktoriaus Dainiaus Gavenonio pastatymo pagal Daivos Čepauskaitės pjesę „Pupos" premjera. Taip pat metų pabaigoje sostinės Šv. Kotrynos bažnyčioje bus rodoma Gintaro Sodeikos ir režisieriaus O. Koršunovo kamerinės operos „Vinter" premjera.

O. Koršunovas šį sezoną Vilniuje planuoja statyti spektaklį pagal Lauros Sintijos Černiauskaitės pjesę „Liučė čiuožia", turi planų statyti ir „Hamletą", tačiau premjeros datos dar neįvardija.

VDU išsirinko naują rektorių

Kaunas, spalio 4 d. (ELTA) — Trečiadienį Vytauto Didžiojo universitete (VDU) vyko iškilmingas Senato posėdis, kuriame inauguruotas naujasis VDU rektorius profesorius Zigmas Lydeka.

VDU Senato pirmininkė profesorė Margarita Teresevičienė naujajam universiteto vadovui įteikė rektoriaus regalijas: togą, grandinę su medaliu, kepurę, skeptrą ir didįjį universiteto antspaudą. Rektorius prisiekė laikytis įstatymų ir VDU statuto, deramai atstovauti universitetui, ginti jo garbę ir akademinės bendruomenės laisvę, rūpintis, kad universitetas ugdytų mokslui ir kultūrai atsidavusį, Tėvynei ištikimą, pasauliui atvirą jaunimą.

VDU Senatas naująjį universiteto rektorių išrinko 2006 m. gegužės 24 d., rektoriaus pareigas Z. Lydeka pradėjo eiti rugpjūčio 21 d.

Z. Lydeka 1983 m. apgynė ekonomikos mokslų daktaro disertaciją. 1990—2002 m. dirbo Vytauto Didžiojo universitete, iš kurių ketverius paskutinius metus buvo VDU Ekonomikos ir vadybos fakulteto dekanu. Taip pat Z. Lydeka dirbo Vadybos ir ekonomikos universiteto mokslo prorektoriumi. Z. Lydeka — 16-asis VDU rektorius ir 5-asis atkurtojo universiteto rektorius.

SPORTAS

*** Liepojoje (Latvija) vyko Baltijos šalių Tailando bokso (Muay Thai) čempionatas tarp profesionalų** svorio kategorijoje iki 72.5 kg, kuriame dėl nugalėtojo titulo olimpine sistema kovojo po keturis kovotojus iš Latvijos bei Lietuvos. Geriausiai iš Lietuvos atstovų sekėsi Vilniaus „Vilko aido" klubo kovotojui Alanui Pšedniui, kuris tik finale nusileido latviui Marekui Lavrinovičiui.

*** Lietuvos futbolo rinktinės puolėjas Tomas Danilevičius — pirmasis futbolininkas tapęs sporto** žurnalo „SPO:)" ir DELFI organizuojamų geriausio Lietuvos mėnesio sportininko rinkimų nugalėtoju. Rugsėjo mėnesio laureatu jis pripažintas už du istorinius įvarčius: pirmą šalies futbolo istorijoje į pasaulio čempionės Italijos rinktinės vartus ir pirmą, kurį UEFA taurės turnyre įmušė „Livorno" komanda.

*** Lietuvos ledo ritulio rinktinės vyriausiasis treneris Dmitrijus Medvedevas, po trijų iš eilės patirtų** pralaimėjimų Lenkijos čempionato pirmojo rato pabaigoje, atsistatydino iš Novy Targo „Wojas Podhale" komandos trenerio pareigų.

L. Donskis: valdininkija – grėsmė demokratijai

Atkelta iš 1 psl.

atsakingo žmogaus - mandatą nedidelėms ir kvalifikuotoms grupėms. Bet taip sukuriamas pavojus demokratijai.

Neabejoju, kad Lietuvoje esama profesionalių grupių, primenančių „smegenų centrus". Bet net ir tarus, kad tos grupės nepalyginamai profesionalesnės už politikų susivienijimus, tai neteikia pagrindo manyti, kad demokratija laimės, jei URM pradės „daryti" vidaus politiką ir rūpintis saugumo problemomis. Per didelės galios įgijimas graso bet kuriai grupei, kad ir koks būtų jos kompetencijos lygmuo.

— Aplink URM susibūrusi grupė ir yra vienas tų „smegenų centrų"?

— Ko gero, taip. Šis „smegenų centras", neabejoju, atliko ir galbūt atlieka solidų vaidmenį formuojant šalies užsienio politiką. Bet ji įtakinga ir vidaus politikoje. Kyla pavojus, kurį įvardyčiau kaip idėją, kad reikia sukurti kažką panašaus į elitinę biurokratiją – elitinę kvalifikuotų funkcionierių grupę, kuri būtų lojali valstybei.

— Kaip manote, ar A. Januškos pasitraukimas iš ministerijos sekretoriaus pareigų yra toks baisus nuostolis valstybei ir „valstybininkams", kaip skelbė kai kurie vieši asmenys, valdžios atstovai, dalis žiniasklaidos?

— Man kelia abejonių toks reagavimas į vieno žmogaus padėtį. Įsivaizduoju, kad A. Januška, matyt, turi didelių nuopelnų. Jis jau seniai sistemoje ir yra aukščiausio rango tos sistemos žmogus. Tačiau bet kuri sistema turi kadrų kaitą. Tai nejau dabar dėl vieno žmogaus reikėjo kelti tokią isteriją, vedančią prie minties, kad Lietuvos kompetencija priklauso nuo vieno ar kelių žmonių? Atleiskite, nenoriu tuo tikėti.

Per daug tikiu savo valstybe, kad mane įtikintų, jog vieno ar dviejų žmonių struktūrinis pakeitimas, arba jų vaidmenų pasikeitimas, sukeltų likiminę grėsmę Lietuvos valstybei. Čia kažkaip galas su galu nesueina.

— Ar turėtų A. Januška skubėti užimti naujas aukštas pareigas valstybės tarnyboje, kai aplink jį tiek daug neatsakytų klausimų, galinčių jį sukompromituoti?

— Juo dėtas, jei būčiau valstybinio darbo profesionalas, tikrai norėčiau, kad viskas būtų išsiaiškinta, ir neliktų jokio šešėlio, lydinčio mane į naujas pareigas. Jeigu A. Januška rengiasi tapti premjero patarėju, tai jis pats turėtų būti suinteresuotas, kad nei jo, nei premjero vėliau nelydėtų jokios nereikalingos interpretacijos. Bet tokius sprendimus turi priimti jis pats – nesirengiu nei moralizuoti, nei patarinėti.

— Ką manote apie VSD skandalą ir mėginimus jį slopinti ieškant kaltų tai žiniasklaidoje, tai kurioje nors partijoje, kurios atstovai Seime esą kišasi ne į savo reikalus?

— Kaip Lietuvos pilietį ir asmenį mane šokiravo savo valstybei nusipelniusio karininko mirties komentavimas. A. a. V. Pociūnas turėjo didelių nuopelnų mūsų valstybei. Sprendžiant iš aukščiausių apdovanojimų, kuriuos yra gavęs, jis iš esmės yra valstybės didvyris.

Po to nediskretiškai komentuoti jo gyvenimo ir mirties aplinkybes, mėginti nukreipti skaitytojų dėmesį nuo nemalonių klausimų, pradėti mesti jo privataus gyvenimo detales į pirmuosius laikraščių puslapius, elgiantis nė kiek ne geriau, nei sovietmečiu elgdavosi KGB, yra pažįstama „melodija". Tai, kad šitie triukai šiuo metu naudojami Lietuvoje, man kelia nerimą.

ES teks spręsti romų klausimą

Atkelta iš 1 psl.

Reaguodamas į siūlymą nominuoti Vengrijos romų centro dešinės europarlamentarę Livią Jaroką prizui už aktyvumą ginant žmogaus teises, D. Stoyanovas pareiškė: „Mano šalyje yra dešimtys tūkstančių čigonų mergaičių, kurios kur kas gražesnės už šitą garbingąją".

„Tiesą sakant, jeigu būsite tinkamoje vietoje tinkamu laiku, galite net vieną nusipirkti, kad būtų jūsų mylinti žmona. Geriausios yra labai brangios – iki 5,000 eurų už vienetą, oho", – parašė jis elektroniame laiške, išsiųstame europarlamentarams.

Jo komentarai buvo pasmerkti centro dešinės Europos liaudies partijos grupės vadovo Hans-Gert Poettering, kuris pasiūlė Bulgarijos viršūnėms atšaukti D. Stoyanovą iš Parlamento, nes „jam nėra vietos tarp Europos politikų".

Politinės darbotvarkės pokyčiai

Šis incidentas tikriausiai paskatins aktyviau veikti Europos Parlamento narius, sakančius, kad pats laikas atkreipti dėmesį į didžiausios etninės mažumos Europos Sąjungoje problemas.

Integruojantis Balkanų valstybėms, romų bendruomenė ES padidės iki 12 mln. žmonių. Du milijonai bus iš Rumunijos, o iš Bulgarijos – apie 700,000.

„Net ir be Bulgarijos ir Rumunijos ES užtenka su romų bendruomene susijusių kritinių proble-mų, kurias privalome spręsti", – teigė Vengrijos romų atstovė Viktoria Mohacsi iš liberalų grupės.

Ji teigia, kad kai kuriose Europos valstybėse, kuriose yra daugiau romų, pasitaiko, kada romų vaikai siunčiami į protiškai atsilikusiųjų mokyklas net tinkamai neįvertinti. Dažnas rasistinis požiūris iš valdžios įstaigų ir aukštas nedarbas.

Kaip ir su Vengrija, Slovakija ir Čekija, kaip prieš įstojant į sąjungą, taip ir dabar ES institucijos stebi romų bendruomenių padėtį prisidėti besirengiančiose Bulgarijoje ir Rumunijoje.

Romų komisaras?

Praėjusiais metais kažkuris parlamentaras pasiūlė Europos Komisijai apsvarstyti specialaus komisaro romų žmonėms paskyrimą kaip rimtą ženklą, kad šia bendruomene rūpinamasi.

Socialinių reikalų atstovė spaudai teigė „EUobserver", kad pasiūlymas tikriausiai neišvys dienos šviesos. Nepaisant to, kad sausį reikės surasti darbus dviem naujiems komisarams iš Bulgarijos ir Rumunijos.

Kad ir kaip būtų, komisija suformavo dešimties ekspertų grupę „skatinti etninių mažumų įtraukimą į ES".

Šiai grupei vadovauja Rita Susmuth, buvusi Vokietijos parlamento Bundestago pirmininkė.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Baigėsi lėktuvo pagrobimo drama

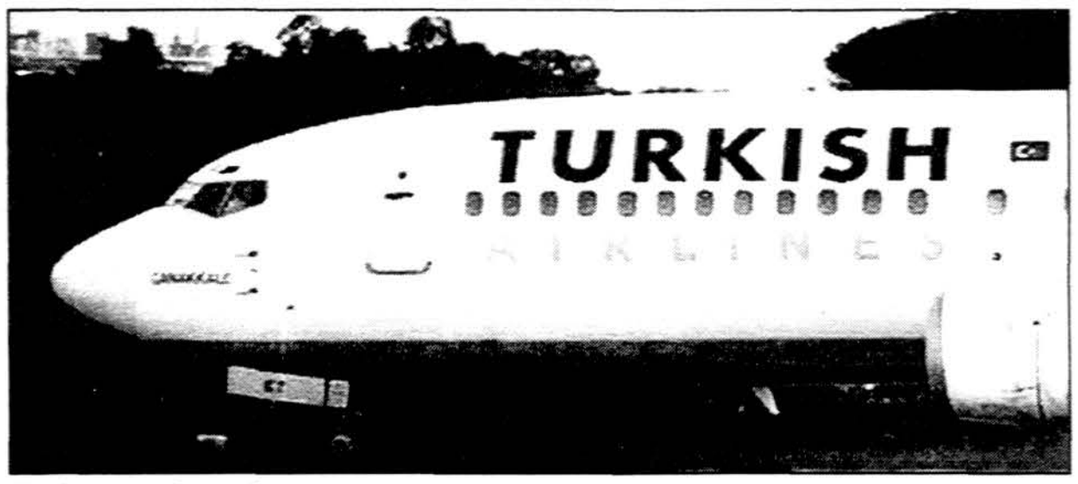

Turkijos oro linijų lėktuvas. **AP** nuotr.

Roma, spalio 4 d. (AFP/BNS) — Turkijos oro bendrovės lėktuvo, kuris buvo priverstas nutūpti pietinėje Italijoje, pagrobimo drama antradienį vėlai vakare baigėsi neginkluoto turko dezertyro, kuriam tėvynėje grėsė areštas, pasidavimu, pranešė pareigūnai.

Istambul gubernatorius Muammer Guler, kuris kalbėjo po to, kai Brindizio oro uoste baigėsi pasaulio dėmesį prikaustęs incidentas, sakė, jog 28 metų Hakan Ekinci, regis, veikė vienas ir apie bendrininką lėktuve kalbėjo norėdamas įbauginti pilotą.

„Italų pareigūnai tiria, ar jam kas padėjo", — sakė M. Guler. Anksčiau buvo pasirodę pranešimų, kad lėktuvą užgrobė du užpuolikai ir kad jie nori perduoti žinią popiežiui Benediktui XVI.

Turkijos oro linijų generalinis direktorius Temel Kotil taip pat sakė, kad H. Ekinci vienas užgrobė iš Albanijos sostinės Tiranos į Istambul skridusį lainerį „Boeing 737-400", kuriame buvo 107 keleiviai.

Pagrobėjas bus deportuotas į Turkiją, kur jam gresia areštas.

H. Ekinci, kuris, pasak pranešimų, yra į krikščionybę atsivertęs turkas, nenorėjęs dėl įsitikinimų atlikti karinės tarnybos, dezertyravo iš armijos gegužės mėnesį, pasinaudojęs vienos dienos atostogomis.

Iš Istambul kareivinių, kuriose jis tarnavo, H. Ekinci pabėgo į Albaniją, kur jis nesėkmingai mėgino gauti politinį prieglobstį, sakė M. Guler.

Rugpjūčio pabaigoje H. Ekinci buvo parašęs laišką popiežiui, kuriame prašė pagalbos išvengiant karinės tarnybos Turkijoje.

Transporto ministras Binal Yildirim kiek anksčiau paneigė pirminius pranešimus, esą H. Ekinci ir dar vienas turkas užgrobė lėktuvą, protestuodami prieš lapkritį numatytą Benedikto XVI vizitą Turkijoje.

„Gerbiamas popiežiau, aš esu krikščionis ir nenoriu tarnauti musulmonų armijoje", — televizija NTV citavo H. Ekinci laišką pontifikui.

Jis taip pat rašė, kad gyvena Jungtinių Tautų (JT) prižiūrimoje pabėgėlių stovykloje, įsikūrusioje „šalyje, kuri su Turkija palaiko draugiškus santykius", — veikiausiai Albanijoje — ir būgštauja, kad gali būti perduotas Turkijai.

M. Foley blogu keliu nuvedė dvasininkas?

Washington, DC, spalio 4 d. (AFP/„Interfax"/BNS) — Buvusio Kongreso nario respublikono Mark Foley advokatas antradienį pirmą kartą viešai patvirtino, kad jo klientas yra gėjus, ir teigė, kad į skandalą įsivėlusį politiką, kai jis buvo paauglys, iš kelio išvedęs dvasininkas.

Pasak advokato David Roth, jo klientas buvo tvirkinamas nuo 13 iki 15 metų. Politiko atstovas atsisakė pateikti tikslios informacijos apie dvasininką ir šio seksualinio išnaudojimo aplinkybes, bet žinoma tai, kad susikompromitavęs įstatymų leidėjas yra katalikas.

D. Roth tikino, kad M. Foley, kuris dabar klinikoje gydosi nuo alkoholizmo, niekada neturėjo seksualinių santykių su nepilnamečiais ir buvo apsvaigęs nuo alkoholio, kai rašė didelę dalį laiškų ir žinučių paaugliams.

Tuo tarpu „ABC News" tinklalapyje, kur praėjusią savaitę buvo paskelbtos pirmosios citatos iš politikos susirašinėjimo, pasirodė galimų asmeninių santykių tarp M. Foley ir praktikantų įrodymų.

Vienoje 2003 metų balandžio žinutėje M. Foley kviečia jaunuolį užeiti pas jį į svečius ir išgerti kokių nors svaigiųjų gėrimų. Paauglys džiugiai priima kvietimą, o kai politikas sako jam, kad nepilnamečiams alkoholis draudžiamas, jaunuolis atsako, kad turi suklastotą asmens pažymėjimą.

ABC taip pat pranešė, kad yra užfiksuota, kaip M. Foley ir vienas nepilnametis pripažįsta, kad jie patiria „kiberseksualinius orgazmus".

M. Foley, 12 metų atstovavęs JAV Kongrese West Palm Beach rajonui, atsistatydino rugsėjo 29 dieną.

JAV prezidentas George W. Bush antradienį pareiškė, kad jį pribloškė buvusio Atstovų Rūmų nario prisipažinimas nepadoriais veiksmais.

Prezidentas sakė esąs nusivylęs, kad Kongreso narys piktnaudžiavo rinkėjų pasitikėjimu, o citatas iš M. Foley susirašinėjimo pavadino „šlykščiomis".

G. W. Bush patikino amerikiečius, kad įvykis bus kruopščiai ištirtas ir visi įstatymo pažeidimai susilauks bausmės.

Tačiau JAV vadovas neprisijungė prie balsų choro, reikalaujančio Atstovų Rūmų pirmininko Dennis Hastert, kuris iškarto nepranešė apie kolegos elgesį, atsistatydinimo.

M. Foley elektroniniu paštu susirašinėjo su nepilnamečiu praktikantu, kitais jaunuoliais. FBI tiria, ar šį susirašinėjimą galima vertinti kaip paauglių tvirkinimą.

Politikas buvo žinomas kaip aktyvus parlamento išnaudojamų vaikų reikalų komiteto atstovas. Neseniai jis parengė įstatymo projektą dėl kovos su interneto pedofilais.

EUROPA

RYGA

Latvijos pajūryje esančio Ventspilio miesto 1-sios gimnazijos dešimtokas, paveiktas amerikietiškų filmų, antradienį peiliu sužeidė kelis savo bendraklasius. Policija, kuri po incidento sulaikė16 metų įtariamąjį namuose, rado jį sėdintį prie kompiuterio šalimais pasidėjus du peilius. Per apklausą policijoje dešimtokas prisipažino, kad po užpuolimo jis ketino nusižudyti, bet nespėjo.

STOKHOLMAS

2006-ųjų Nobelio chemijos premija trečiadienį buvo paskirta amerikiečiui Roger D. Kornberg už visai gyvybei būtinos eukariotinės perrašos molekulinių pagrindų tyrimus. R. D. Kornberg, kurio tėvas Nobelio premija buvo apdovanotas 1959 metais, šį apdovanojimą gavo už tyrimus, atskleidžiančius, kaip genuose esanti informacija yra perrašoma ir perduodama toms ląstelių dalims, kurios gamina baltymus.

JAV

NICKEL MINES

Pienvežio vairuotojas, kuris užpuolė amišų kaimo gyvenvietės vienos klasės mokyklą ir nužudė penkias mergaites, rezgė planus iš pradžių iššaginti įkaitais paimtas moksleives, antradienį pranešė policija. Pareigūnai taip pat pranešė, kad 32 metų Charles Roberts paskutinėmis gyvenimo akimirkomis prisipažino prieš dvidešimt metų tvirkinęs savo jaunas giminaites. Policijos komisaras Jeffrey Miller sakė, kad užpuolikui, kuris „giežė pyktį ant Dievo", nedavė ramybės jo praeitis. Jis nekentė savęs dėl prieš devynerius metus mirusios dukters ir svajojo vėl tvirkinti mažametes.

WASHINGTON, DC

Vakarų įmones pigia darbo jėga viliojantys besivystantys ūkiai atrodo kur kas mažiau patrauklūs, įvertinus menką jų darbininkų darbo našumą, teigia įtakinga JAV verslo grupė „Conference Board". Pasak grupės, sparčiai augantys Kinijos, Indijos ir Rytų Europos ūkiai turi tam tikrų pranašumų, palyginti su JAV. Tačiau šie pranašumai gerokai sumažėja, įvertinus vidutinę vieno darbuotojo darbo išeigą. Pasak „Conference Board", šis tyrimas yra pamoka Vakarų įmonėms, kurios siekia pasinaudoti besivystančių ūkių siūloma pigia darbo jėga.

NEW YORK

Draudimo bendrovės valdo penkis iš dvidešimties sparčiausiai augančių ir daugiausia indėlių pritraukiančių JAV bankų, rašo JAV verslo dienraštis „The Wall Street Journal". Tarp sėkmingiausiųjų yra draudikų „Metlife", „Allstate Corp" ir „American International Group" (AIG) valdomi bankai. Draudikų valdomų bankų verslo plėtrą skatina vis didėjantis elektroninių bankininkystės paslaugų populiarumas ir didelė taupomųjų sąskaitų paklausa.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos vicepremjeras ir gynybos ministras Sergejus Ivanovas apgailestavo, jog kai kurios žiniasklaidos priemonės, remdamosi juo, išplatino pranešimą, kad Maskva neplanuoja didinti kariuomenės netoli sienos su Gruzija. „Aš kažin ar galėjau pasakyti tokį dalyką", — pareiškė S. Ivanovas. Tačiau S. Ivanovas pareiškė, kad Rusija gali pagreitinti karinių bazių iškeldinimą iš Gruzijos.

AZIJA

HANOI

Vietname taifūno „Xangsane" aukų skaičius trečiadienį išaugo iki 52, o dar septyni žmonės tebėra dingę, pranešė pareigūnai, įsibėgėjus lymo operacijai. Valstybinė žiniasklaida nurodė, kad dauguma aukų buvo nutrenkti elektros arba žuvo po užvirtusiais medžiais bei sugriuvusiais namais. Nors taifūnas, užgriuvęs Vidurio Vietnamą anksti sekmadienį, pasitraukė, pareigūnai teigė vis dar būgštaujantys dėl potvynių ir žemių nuošliaužų, nes kai kuriuose rajonuose ir toliau nesiliauja smarkios liūtys.

LIETUVIŲ KALBA

SVETLANA ADLER, MARIUS ŽIUBRYS

Intensyvius Lietuvių kalbos ir kultūros vasaros kursus užsieniečiams VDU Tarptautinių ryšių skyrius pradėjo organizuoti 1999 metais. Nuo 2003–ųjų metų juos rengia Regionistikos katedra. Per keturias savaites studentai ne tik mokosi lietuvių kalbos, turtindami žodyną, bandydami pažinti ir suprasti gramatikos subtilybes, bet taip pat susipažįsta su savita Lietuvos krašto istorija ir kultūra, literatūra bei menu. Plačiau apie šiuos kursus papasakojo Regionistikos katedros vedėja ir kursų **doc. dr. Ineta Savickienė.**

Prieš septynerius metus Lietuvoje tokius kursus rengė tik viena įstaiga – Vilniaus universitetas (VU). Tačiau ir mūsų universitete studijuojantys užsienio studentai, kurie lankė lietuvių kalbos paskaitas semestro metu, domėjosi galimybėmis pagilinti savo kalbos žinias per vasarą. Todėl nuo 1999 metų kiekvieną vasarą VDU buvo organizuojami įvairių lygių lietuvių kalbos ir kultūros vasaros kursai: pradedantiesiems, vidutiniškai mokantiems bei pažengusiems studentams. Šiuo metu lietuvių kalbos vasaros kursus rengia keli Lietuvos universitetai. Pirmuose VDU kursuose dalyvavo devyni studentai, o šiemet mūsų universiteto statistiniai duomenys pralenkė net VU – buvo 60 studentų iš 30–ties šalių. Dalyviai yra labai įvairūs. Dažniausiai į tokius kursus atvažiuoja studentai, kurie domisi Lietuva, Baltijos regionu, dalis studentų, atvažiavę pagal Socrates/Erasmus mainų programą, mokosi lietuvių kalbos, ruošdamiesi tęsti studijas VDU ir kituose mūsų šalies universitetuose. Kasmet keletas užsienio studentų atvažiuoja į tokius kursus, laimėję Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos stipendijas. Tarp klausytojų visada būna užsieniečių, turinčių lietuviškas šaknis. Studentai atvažiuoja iš tolimiausių ir mums egzotinių šalių: Japonijos, Pietų Korėjos, Kinijos, Brazilijos. Šiemet pirmą kartą atvažiavo svečiai iš Graikijos. Jie taip susižavėjo lietuvių kalbos panašumu į senąją graikų kalbą, kad šnekėdami visur vartojo vietininko linksnį ir prašė dėstytojų netaisyti jų kalbos. Pavyzdžiui, jiems labai patiko sakyti: „Mes kalbame Lietuvoje" (o turėtų būti „lietuviškai"). Svečiai iš Graikijos buvo atsivežę savo tautinius instrumentus. Jais skambindami, jie džiugino ne tik kursų dalyvius, bet ir Kauno Panemunės rajono gyventojus.

Kaip ir kasmet, kursų dalyviams buvo surengta ir kultūrinė programa. Jie aplankė Kauno istorines vietas, buvo surengtos ekskursijos į Vilnių, Trakus, Kernavę, pajūrį. Turbūt giliausią įspūdį paliko kelionė į mažąją Lietuvos Šveicariją – Anykščius, kurios metu studentai važiavo traukiniu–siauruku ir buvo užpulti Tado Blindos vadinamųjų „svieto lygintojų".

Turbūt ne viename tokio pobūdžio tarptautiniame renginyje neapsieinama be vakarėlio, kuriame pristatomi iš visų šalių ir kraštų atvykusių studentų tradicijos bei valgiai. Kursų dalyviai jiems ruošiasi iš anksto – atsiveža tautinius rūbus, muzikos instrumentus, nacionalinius valgius. Šį kartą vakarėlis užtruko net kelias valandas ir labai padėjo dalyviams artimiau susidraugauti. Į daugelio šalių pristatymus buvo įtraukti beveik visi kursų dalyviai: jie iš žmonių konstravo pilį ar šoko tradicinius šokius bei žaidimus. Artimos draugystės tokiuose kursuose dažnai prasideda, o kartais ir baigiasi sėkmingomis vestuvėmis. Linkime, kad ir šių metų 6–oms poroms nuskambėtų Mendelsono maršas.

„Kasmet stengiamės keisti programą, prisitaikyti prie dalyvių ir aplinkos. Keičiasi dėstymo metodikos. Programa išlieka, bet keičiasi formos, priemonės ir dėstytojai, kuriuos parenkame iš anksto – rengiame jiems kursus, supažindinančius su naujausia dėstymo metodika.

Taip pat planuojame kultūrinę programą. Prieš išvažiuodami studentai užpildo anketas–atsiliepimus. Atsižvelgdami į jų pastabas, stengiamės tobulinti savo darbą. Rengdami šiuos kursus, dirbame beveik visus metus" labai daug laiko užima dalyvavimas konkursuose, mokomosios medžiagos paruošimas ir išleidimas, informacijos apie kursus išplatinimas ir pagaliau bendravimas su norinčiais atvažiuoti. Aktyvus bendravimas su jais prasideda sausio mėnesį. Džiugu, kad VDU jau keletą metų laimi konkursus, nuo kurių priklauso finansavimas. Jį mums suteikia ne tik Švietimo ir mokslo ministerija, bet ir Europos Sąjunga. Tai reiškia, kad ekspertai yra patenkinti mūsų darbo kokybe", – apibendrino kursų vadovė doc. dr. Ineta Savickienė.

Šiais metais VDU lietuvių kalbos kursuose dalyvavusi japonė Miyuki Akita džiaugėsi: „Kursai buvo išties šaunūs. Ne tik mokėmės lietuvių kalbos, bet dalyvavome ekskursijose, daug sužinojome apie Lietuvą. Grupės buvo mažos, kiekvienas galėjome paklausti dėstytojų, kas mums rūpi, o jie buvo labai malonūs ir besistengiantys padėti. Tai buvo puikūs kursai skirtingų tikslų turintiems žmonėms".

Daugelis studentų atvažiuoja mokytis lietuvių kalbos, turėdami skirtingus lūkesčius. Kai kuriems ne viskas patinka. Regina Boitsova iš Estijos, kuri dalyvavo lietuvių kalbos kursuose visuose trijuose Lietuvos universitetuose, pakankamai kritiškai įvertino praeitų metų VDU kursus: „Lankiau lietuvių kalbos kursus Klaipėdoje (2004 m.), Kaune (2005 m.) ir Vilniuje (2006 m.). Manau, kad geriausiai organizuoti kursai buvo Vilniuje, o laisvalaikis – Klaipėdoje. Kodėl aš studijuoju lietuvių kalbą? Mano gyslose teka lietuviškas kraujas, taigi aš turiu mokėti savo kalbą.

Kaune susipažinau su viena mergina iš Čekijos. Tapome labai geromis draugėmis. Praėjo kažkiek laiko ir aš įsimylėjau Kauną, juo labiau, kad aš jame praleidau dar metus – studijavau pagal Erasmus/Socrates mainų programą. Ir šiandien jo man labai trūksta... Trūksta draugų iš universiteto, iš įvairių organizacijų. Galiu pasakyti, kad labai noriu grįžti į VDU...ir į savo Kauną".

O štai labai linksmas Balazs'o iš Vengrijos atsiliepimas apie 2001 metų kursus. Jis kalbėjo, įterpdamas angliškus žodžius: „Aš savo sapne „sometimes" kalbu lietuviškai, „for example", aš alaus bare prašau alaus ar kavos ir nėra problemos...

„Universitas Vytauti Magni"
(2006 m. Nr. 6)

PADĖKA

Širdingai dėkoju advokatui Jonui Gibaičiui ir Jo sekretorei Rimai Mozūraitis už atstovavimą toje pat baudžiamoje byloje po to, kai, nusivylęs kitataučiu, brangiu advokatu, kreipiausi pagalbos į Juos pakartotinai.

Su pagarba Vytautas

sk. 033392

„BOBULIŲ VARGAI" XXI AMŽIAUS LIETUVOS VALSTYBĖJE

Atkelta iš 3 psl.

Nei Sodra, nei valstybės biudžetas jos neremia. Patys dirbantieji moka įmokas. Gerai uždirbantiems tikrai pakaktų šios pakopos. Nereikėtų skriausti „bobulių".

Dr. A. Petrausko nuomone, Sodros biudžetą tuština ne tik antroji pensijų reformos sistemos pakopa, bet ir ekonominė emigracija iš Lietuvos. Šimtai tūkstančių emigravusių jaunų žmonių nemoka Sodros įmokų Lietuvoje ir tuo skriaudžia pensijas gaunančius savo tėvus. Jau planuojama sulyginti moterų ir vyrų pensinį amžių ir prailginti jį iki 65 metų. Tai taip pat ekonominės emigracijos pasekmė.

SADM skelbia, kad vidutinės metinės senatvės pensijos ir vidutinio (neto – atskaičiavus mokesčius) darbo užmokesčio santykis 2005 m. buvo 51 proc. Kitose Europos Sąjungos šalyse mokamos pensijos sudaro 70-80 proc. nuo buvusio darbo užmokesčio. Vidutinės senatvės pensijos pernai Latvijoje ir Estijoje padidėjo 19 proc. O Lietuvoje – tik 12 proc. Ar tai ne antrosios pensijų pakopos pasekmė?

MARGUTIS II
LIETUVIŲ RADIJO LAIDOS
1450 AM banga iš WCEV stoties
KLAUSYKITE AMERIKOS LIETUVIŲ RADIJO LAIDŲ
KIEKVIENĄ VAKARĄ
nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
Tel. 773-476-2242

Skelbimai

IŠNUOMOJA

Prie 66 St. ir Kedzie Ave. išnuomojamas 1 mieg. gražus apšildomas „apartment" su nauja virtuvės įranga.
Tel. 708-275-2070

NEKILNOJAMASIS TURTAS

COLDWELL BANKER RESIDENTIAL BROKERAGE
VIDA M. SAKEVICIUS
Real Estate Consultant
Nekilnojamojo turto pirkimas, pardavimas
708-889-2148

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Auksė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654;773-581-8654

Skelbimai

ĮVAIRŪS

* **Inteligentė moteris** ieško darbo žmonių priežiūroje su gyvenimu. Patenkintų atlyginimo minimumas. Tel. 773-895-4720.

* **Moteris ieško** gerai apmokamo pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu, pietiniuose Čikagos priemiesčiuose. 4.5 metų patirtis, susikalba angliškai. Siūlyti trumpalaikius pakeitimus. Tel. 773-737-6825, Zina.

* **Moteris** prižiūri vaikus savo namuose La Grange rajone.Tel. 708-289-4450.

* **Reikalingi** CDL vairuotojai darbui Čikagoje. Tel. 224-715-0835.

* **Vyras ieško** žmonių priežiūros darbo. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Tel. 224-659-1391.

* **Moteris ieško** darbo pietiniuose rajonuose. Galiu padėti tvarkyti namus, skalbti, apsipirkti. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 630-229-9531.

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

LIETUVIŲ DIENOS

Tradicinė Lietuvių diena, rengiama LB Cleveland apylinkės, kuriai pirmininkauja Algis Gudėnas, įvyks **spalio 7 d., šeštadienį, 6:30 v. vak.,** Dievo Motinos parapijos salėje.

Koncerte dalyvaus Čikagos tautinių šokių kolektyvas „Suktinis" ir liaudies muzikos ansamblis „Gabija". Po koncerto — kavutė ir norintiems karšta vakarienė — 8 dol. Bilietai po 20–15 dol., studentams ir vaikams iki 16 m. nemokamai.

Cleveland apylinkės valdyba prašo pagalbos, priimant nakvynei vakaro menininkus. Prašoma skambinti Nomedai Vucianienei tel. 440–255–6832 arba Algiui Gudėnui — 216–481–0465.

Sekmadienį, spalio 8 d. 10 val. ryto, Dievo Motinos šventovėje šv. Mišios už a.a. Stasį Barzduką, minint jo 100–tąjį gimtadienį ir 25–ją mirties sukaktį. Giedos „Exultate" choras, vad. Ritos Kliorienės.

„Suktinis" — jauna Čikagos liaudies šokių grupė, vadovaujama Vidmanto ir Salomėjos Strižigauskų. Salomėja — profesionali choreografė, dirbusi šokių mokytoja Čikagos lit. mokykloje. Dabar grupėje 23 šokėjai, iš jų beveik pusė yra šokę profesionaliuose tautinių šokių kolektyvuose — Klaipėdoje, Panevėžyje, Šiauliuose. Jie dalyvavo VIII Dainų šventės ir kitur šventėse ir minėjimuose.

Lietuvių liaudies muzikos ansamblis „Gabija" — turbūt vienintelis kanklių ir skudučių ansamblis už Lietuvos ribų, įsikūręs prieš 6 metus. Aušra Bužėnaitė, Giedrė Elekšytė, Milda Razumaitė ir Genutė Razumienė skambina kanklėmis, Algirdas Razumas groja skrabalais ir skudučiais, Mindaugas Razumas profesionaliai pučia birbynę. Prieš metus ansamblį papildė Aistė Barkauskaitė, kuri skambina ne tik kanklėmis, bet groja ir pianinu.

Klevelandiečiai laukia ir mielai išklausys abiejų ansamblių koncertą.

V. R.

DETROIT, MI

Kviečia į koncertą

***Lietuvos Dukterys** kviečia visus į rudens koncertą Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centro didžiojoje salėje sekmadienį, **spalio 22 d., 12 val.** Programą atliks Detroito choras „Aidas". Bilietai (koncertas ir šalti užkandžiai) — 20 dol.; moksleiviams tarp 13 ir 18 m. — 10 dol.; vaikams — 5 dol. Bilietus užsisakykite, skambindami Vidai Juškienei tel. 734–482–8360.*

HARTFORD, CT

Trečioji Hartford bendruomenės gegužinė

Nežinia ką yra sunkiau organizuoti ar minėjimus, ar pokylius, ar gegužines? Turbūt, kad gegužines, nes nežinia kokie bus orai, kur numatytieji dalyviai bus sugalvoję išvažiuoti, nes tai atostogų ir važinėjimo laikas. Tačiau vis vien reikia daryti, rizikuoti.

Tai su tokiom mintim Hartford LB apylinkės valdyba planavo savo trečiąją gegužinę rugsėjo 2 d., šeštadienį. Bijodami uragano „Ernesto" likučių, oro pranešėjai patys nežinojo, kokį orą išpranašauti, o nuo gero oro daug kas priklauso rengiant miške „lietuviško maisto ir dainų bei užsiėmimų" dieną. Viskas buvo suplanuota: supirktas maistas, surinkti laimikiai loterijai.

Gegužinė vyko Glastonbury, CT, William parke, kur yra pusdidė virtuvė ir didelis paviljonas su centrine laužaviete. Pirmininkas V. Kogelis jau penktadienį nuvažiavo į parką sustatyti stalų pagal savo poreikius, ir pakalbėti su sargu Charlie, kuriam jau 94–eri, bet Charlie dar stiprus, nes šeštadienio ryte atvažiavę į parką radom stalus perstatytus pagal jo įprastą tvarką, tad taip ir palikom. Jis parke jau būna 6 val. ryto, atidaro virtuvę, ir laukia nuomotojų. Labai nori kalbėti, pasakoti, o mes neturim tam laiko, reikia iškrauti tuzinus daiktų, galionų, staliukų, maistą, gėrimus, loterijos laimikius, viską padėti į vietą. 9 val. ryto atvyksta gegužinės šeimininkė Leona su vyru Bill, skuba viską virti, šildyti, šaldyti. Visko turim, kad tik svečiai susirinktų

Apie vidurdienį sulaukėme pirmųjų svečių, o po jų rinkosi, vis daugiau, valgė, gėrė, kalbėjosi su pažįstamais, nors tik matėsi pereitą sekmadienį Šv. Trejybės bažnyčioje ir parapijos kavinėje.

Laiku atvyko ir prekiautojai: Rūta iš New Jersey ir Laurynas iš Monroe, CT. Dalyviams buvo ką veikti, apsipirkti, pavalgyti, išbandyti savo laimę loterijoje. Visi pirko bilietus, tik vieni laimėjo po kelis daiktus, o kiti nieko — nėra teisybės, bet ačiū visiems, atvykusiems ir mus parėmusiems.

DLG

LB Hartford, CT, gegužinėje: D. Grajauskienė, A. Zdanys, E. Liudžiuvienė ir V. Kogelis.

Rugsėjo 2 d. vykusioje LB Hartford, CT, apylinkės gegužinėje (iš kairės): Danutė Grajauskienė, Teresė ir Jūratė Bernota.

Raminta Nenortienė ir Alfonsas Dzikas Hartford, CT, lietuvių gegužinėje.

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V.PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligų specialistai

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

Gražios Inos Bertulytės–Bray pastangos leidžiant savo tėvo kūrybą

Lietuvoje pasirodys daugiau komp. J. Bertulio muzikos

Dauguma JAV gyvenančių mūsų tautiečių į tėvynę paviešėti leidžiasi prisikrovę įvairių gėrybių, kurias išdalina ten gyvenantiems savo artimiesiems. Tačiau Seattle, Washington valstijoje, gyvenanti visuomenės veikėja Ina Bertulytė–Bray elgiasi kitaip: ji lagaminuose veža savo tėvo kompozitoriaus Juozo Bertulio (1893—1969) gausios kūrybos rankraščius. Kaskart vykdama tėvynėn, ji tai daro, norėdama išleisti šio Čikagoje prieš beveik 40 metų mirusio produktyvaus kompozitoriaus ir pedagogo kūrybinį palikimą.

Ši veikli visuomenininkė, daugelį metų buvo Seattle ir Washington Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdybos pirmininkė, prisidėjusi prie Baltų studijų programos įsteigimo Washington universitete Seattle, dažnai atvykdavo į J. Žilevičiaus ir J. Kreivėno vardo muzikologijos archyvą Čikagoje, kur praleido nemažai laiko rinkdama savo tėvo kūrybą.

Kompozitorius Juozas Bertulis

Surado naują leidėją

Tačiau Inai Bertulytei–Bray iki šiol nelabai sekėsi vykdyti savo numatytą planą. Lietuvoje surasti atsakingi už leidybą žmonės vis nesugebėdavo tesėti susitarimų.

Šią vasarą grįžusi iš menesį užtrukusios kelionės Lietuvon, moteris buvo kur kas linksmesnė, nes, jos manymu, šį kartą rado tinkamą žmogų.

„Zita Kelmickaitė apsiėmė koordinuoti dainų leidinį. Jei viskas eis, kaip buvo aptarta, jis pasirodys Lietuvos muzikos ir teatro akademijos vardu, bus jos paruoštas ir atspausdintas. Zita yra tos akademijos dėstytoja", — rašo mums I. Bertulytė–Bray.

Yra planuojamos trys dainų knygos: dainos vaikams ir paaugliams, dainos solistams, chorams ir harmonizuotos ar išplėtotos liaudies dainos.

Jas dar Seattle padėjo atrinkti vietiniai muzikantai: Dainius Vaicekonis, jo žmona Asta ir Astos brolis Dainius Kepežinskas. Iš viso jie atrinko apie 200 dainų. Tačiau vargu ar jas visas bus galima išleisti dėl lėšų trūkumo.

Kadangi Lietuvių fondas jau yra parėmęs anksčiau pasirodžiusią knygą „Bažnytinė muzika" (išleido Klaipėdos universiteto leidykla), tai šį kartą iš jo nelabai tikimasi pagalbos. Ina Bertulytė–Bray mėgins rėmėjų rasti Lietuvoje. Iki šiol tėvynėje dukros pastangomis išleistos dvi komp. J. Bertulio kūrinių knygos. Šalia „Bažnytinės muzikos" dar išleisti „Kūriniai fortepijonui". (Abi knygas galima įsigyti „Draugo knygynėlyje).

Pasirūpino ryšių užmezgimu su Washington universitetu

Iš profesijos bibliotekininkė, baigusi mokslus dviejuose universitetuose, ir nuo 1957 m. dirbanti šį darbą, Ina Bertulytė–Bray pasistengė šį kartą pagelbėti ir University of Washington bibliotekos muzikiniam padaliniui gauti lietuvių muzikinių leidinių.

Šiame universitete jau anksčiau buvo įkurta Baltų studijų (Baltic Studies) programa, kuri veikia Skandinavų kalbų skyriuje. Universiteto muzikos fakulteto biblioteka nutarė rinkti Baltijos kraštų chorinę muziką. Beje, ši biblioteka jau yra sukaupusi didžiausią kolekciją, nei bet kuris kitas Amerikos universitetas (tik Columbia universitetas turi daugiau estų muzikos). Seattle mieste įsikūręs choras jau yra gastroliavęs Lietuvoje ir kitose Pabaltijo valstybėse.

Toliau leiskime papasakoti pačiai keliautojai: „Ritos Kliorienės patarimu kreipiausi ir į Lietuvos liaudies kultūros centrą (jis rengia Dainų šventes ir jai praeity nepaprastai padėjo). Jų direktoriaus Sauliaus Liausios ir muzikos poskyrio vadovės Aurelijos Andrėjauskaitės dėka universitetui dovanojo — neskaičiavau kiek — chorinės muzikos leidinių. Beveik 15 kg pati iš ten išsiunčiau. Lietuvos muzikos ir teatro akademija jau ilgai palaiko ryšius, panašiai kaip ir M. Mažvydo nacionalinės bibliotekos muzikos skyrius. Muzikų sąjungos pirmininkas ir ilgametis 'Muzikos barų' žurnalo redaktorius Rimvydas Žigaitis tuoj pat prikrovė ir kompaktinių plokštelių, ir visokių leidinių. Tokio pat entuziazmo sulaukiau ir kitose organizacijose — Lietuvos muzikos informacijos ir leidybos centre, institucijose, leidyklose ir natų krautuvėse. Tačiau šie nauji ryšiai tik pradžia, ir nenoriu dar plačiai minėti. Bet taip džiugu, kad yra susidomėjimas. Ir manau, kad tie ryšiai stiprės".

Šį bendravimą kuruoja minėtos universiteto bibliotekos Slavų ir rytų Europos sekcijos vadovas Michael Biggins. Jo koordinatės yra: Michael Biggins, Head, Slavic and East Europian Section, University of Washington Libraries, BOX 352900, Seattle, WA 98195. Tel. 206–543–5588, faks. 206–685–8049, el. paštas — mbiggins@u.washington.edu

Kiti įspūdžiai iš Lietuvos

I. Bertulytė–Bray parašė ir apie savo įspūdžius iš tėvynės. Dalį jų čia pateikiame:

„Dabar stengiuosi atsigauti, priprasti prie to, kad Vilniaus naktis — tai mums dabar diena. Įspūdžių, kaip visuomet, su kaupu. Ne visi jaunieji bėga, yra ir daug tokių, kurie sėkmingai dirba, kuria. Reikia tik į parduotuves nueiti ir pamatyti, kiek jaunųjų ten apsiperka. Tačiau vyresnių — tai jau kitas vaizdas. Mūsų Amerikos lietuviai, kiek jų mačiau, tikrai jaukiai ir patogiai gyvena. Ypač vyresnieji patenkinti, kad pasirinko sugrįžti. Malonu ten gyventi, kai viskas arti, gana patogus transportas, sveikatai geros paslaugos, puikių restoranų ant kiekvieno kampo. Pramogų — kiek tik nori. Jei padori pensija plaukia iš Amerikos, tai senatvė tikrai lengvesnė, negu čia — jei yra šeimos ar gerų draugų.

Bet mums, Vakaruose subrendusiems, sunku priimti tai kas vyksta politikoje, kokie santykiai su valdininkija, korupcija, kas rodoma per televiziją. Dar tas įgimtas laukimas, kad vyriausybė mane aprūpins, o ji to nedaro. Žodžiu yra dvi pusės, ir jei turi pasirinkti, kur gyventi, tai jau, žmogau, turi daryti kompromisus. Tačiau įdomu ir miela ten pabuvoti", — rašė daugiau negu pusšimtį metų Dėdės Samo žemėje pragyvenusi visuomenininkė, jokiu būdu negalinti pamiršti savo tėvo kūrybos įamžinimo ir pačios Lietuvos.

Reikia palinkėti šiai mūsų visuomenės ir kultūros darbuotojai iš Washington valstijos geros sėkmės jos tėvo kūrybos propagavime, taip pat ir kituose jos vykdomuose projektuose. Tik istorija galės įvertinti šios mūsų tautietės veiklą ir darbus, kurie dabar, deja, dar nėra pakankamai įvertinti.

Edvardas Šulaitis

Lietuviškas švietimas JAV turi įleidęs gilias šaknis. Veikia nemažai lituanistinių mokyklų, JAV LB Švietimo taryba yra sudariusi Švietimo gaires, kuriomis remiantis dirba mokytojai. Šalia mokyklų veikia įvairiausi lietuvių kalbos kursai. Vieni populiariausių — Dainavoje rengiami lietuviškai besimokančiųjų kursai, įkurti Broniaus Krokio. Į juos vasarą savaitės moksliui suvažiuoja įvairiausių profesijų žmonės iš JAV ir Kanados, Argentinos ir kt. Lietuvių kalbos mokosi ne tik turintys lietuviškas šaknis. Atvyksta ir amerikiečiai, kurie domisi Lietuva, jos kultūra, menu, papročiais ir kalba. Neseniai Philadelphia įvykusioje JAV LB XIII tarybos pirmojoje sesijoje susitiko (iš kairės): dabartinė kursų vedėja ir ilgametė mokytoja Aušrelė Sakalaitė, kursų Dainavoje steigėjas B. Krokys, kursų lankytoja Millie Heit, mokytojas, ilgametis kursų vadovas Vytautas Jonaitis ir ilgametė kursų klausytoja Daiva Miknaitytė.

LIETUVOS DUKTERYS KVIEČIA

Šiltas, gražus rudenėlis — tiesus kelias, vieškelėlis. Iš tiesų — tiesus vieškelėlis šiemet veda visus mūsų draugus ir pažįstamus į gražų „Rudens pietų" subuvimą, kuris vyks romantiškai skambančioje „Camelot" salėje. Rengėjos — vėl Lietuvos Dukrelės, vis dar nepailstančios, dar tebetęsiančios šią gražią tradiciją.

Gyvenimas nestovi vietoje ir yra, kaip sakoma, už genį margesnis. Daug naujų, ypač šalpos organizacijų, veikimo tikslų, bet Dukterys liko vis ta pati, tų pačių idealų vedama institucija, tik daug toliau siekianti, nes atsidariusios durys į tėvynę be didelio džiaugsmo, dar pareikalavo naujų problemų sprendimo. Kas metai išeinantis „Žiniaraštis" leidžiamas Dukterų skelbia, kam ir kiek buvo duota, siųsta ar suteikta asmeninė pagalba. Stebėtina, — ne tik čia Chicago, bet ir kitose didesnėse tautiečių susibūrimo vietose Dukterys dirba ir daug šalpos ir nepaprastos meilės reikalaujamų darbų. Tad leiskime joms ir toliau tęsti šį darbą.

Mieli mūsų draugai, svečiai, prisidėkite auka, dalyvavimu šių metų „Rudens pietuose". Nors ir esame gerokai pavargusios, dar vis atliekame savo pareigas, tikėdamos, kad ateis jaunos jėgos ir dar gražiau pasireikš. Tad iki malonaus pasimatymo **spalio 15 d. 3 val. p.p.** „Camelot" Banquet salėje, 8624 W. 95th St., Hickory Hills, IL.

Irena Gelažienė

Linas Šmulkštys, Oak Park, IL, apdovanojo „Draugą" 150 dol. dovana–auka. Dėkojame už tokią dosnią dovaną.

Algirdas V. Šekas iš **Coarsegold, CA,** parėmė „Draugo" leidybą 50 dol. auką. Esame dėkingi.

Brian J. Simnick, gyv. **Cedar Lake, IN,** atsiuntė 150 dol. auką „Draugui" tėvo **John Vilutis** atminimui pagerbti. Labai ačiū.

Nuotaiką galime keisti patys

VIKTORIJA GONČAROVA
Reabilitacijos centro „Regsana" psichologė–konsultantė

Jei atsibudote blogos nuotaikos, tai dar nereiškia, kad nieko negalite pakeisti. Keli pratimai ir teigiamos mintys daro stebuklus.

Viduje – tvarka

Šiais neramiais laikais gana nesunku prarasti normalią psichologinę pusiausvyrą. Juolab jei darbas susijęs su itin dideliu informacijos srautu. Galutinai neprarasti dvasinės pusiausvyros ir sėkmingai darbuotis gali padėti rūpinimasis savo nuotaika.

Nė vienas nenorime rytą į darbą ateiti nesiprausę ir nesišukavę. Visi pasirūpiname savo išvaizda. To reikalauja mūsų savimeilė.

Tačiau tvarka privalo vyrauti ne tik išorėje, bet ir mūsų viduje. Tai vadinama vidine higiena. Rūpintis savo nuotaika taip pat svarbu, kaip ir prižiūrėti kūną.

Kenkia sveikatai

Jausmai neretai tampa mūsų pasąmonės išraiška. Žmogus dažniausiai stengiasi slopinti nepasitenkinimą, pyktį, pavydą. Bet šie jausmai neišnyksta, jie lieka ir kaupiasi pasąmonėje, darydami įtaką savijautai, išsiliedami priekabumu, dirglumu ir nuolatine bloga nuotaika. Taip pažeidžiama medžiagų apykaita, sutrinka kraujotaka, kyla kitos ligos. Taigi rūpindamiesi nuotaika iš tikrųjų rūpinamės sveikata.

Rytą – nelaimingiausi

Gera nuotaika pasiekiama treniruojantis. Tai daryti reikia tik atsibudus.

Rytais medžiagų apykaita nėra sparti, kūno temperatūra minimali, kraujyje mažas gliukozės kiekis. Tai nulemia daugelio iš mūsų rytais jaučiamą nevilties bei nusivylimą. Napoleonas yra pastebėjęs, jog nė karto nesutiko kareivio, kuris būtų narsus trečią valandą ryto. Todėl rytinį nusiminimą daugeliui sukelia biologiniai reiškiniai. Dieną jaučiamės kur kas geriau, esame didesni optimistai.

Pyktį reikia iškvėpti

Žodis „nerimas" kilęs iš anglosaksų žodžio „dusti", „springti". Nerimo būsena neleidžia efektyviai mąstyti ir veikti.

Todėl teigiamai nusiteikusio žmogaus rytas prasideda nuo aktyvios kvėpavimo gimnastikos. Ji pagerina organizmo aprūpinimą deguonimi, suaktyvina kraujotaką, stiprina kūną ir sielą.

Atsistokite prie praverto lango ir minutę giliai kvėpuokite. Iškvėpkite savo pyktį! Po to atlikite keletą pratimų ir nusišypsokite.

Gydo prisiminimai

Jeigu bloga nuotaika jau apėmė ir jūs ketinate jos atsikratyti, galite pasinaudoti keliais būdais.

Pirmiausiai šiek tiek pajudėkite. Energingi judesiai pakeičia nuotaiką. Kai raumenims suteikiamas krūvis, neįmanoma išlikti ankstesnės nuotaikos.

Dar vienas būdas atsikratyti blogos nuotaikos – prisiminti džiaugsmingą įvykį ir savo vaizduotėje dar kartą jį išgyventi. Visi mes turime nuostabių prisiminimų, išgyvenimų, strategijų kolekciją, tačiau dažnai tai pamirštame.

Pasinerti į prisiminimus – kūrybinis procesas, jis nepanašus į tos pačios knygos skaitymą.

Šventė – kasdien

Norėdami išlaikyti gerą nuotaiką, labiau rūpinkitės savo sveikata. Sportas, pomėgiai tai yra malonūs raminantys užsiėmimai laisvalaikiu, palankiai veikiantys nuotaiką ir darbingumą.

Išmokite visiškai atsijungti ir mėgautis laisvu nuo darbo laiku bei poilsio dienomis.

Pabandykite išsiaiškinti, kas jums pakelia nuotaiką.

Papuoškite savo šiokiadienius, nes jie ilgiau tęsiasi ir užima daugiau laiko, nei šventės.

Miegoti – su šypsena

Vakare prieš užmigdami pasąmonei įteigite: aš atrodau kaip klestintis laimingas žmogus; man puikiai sekasi.

Prieš miegą bandykite atsikratyti nemalonių minčių, nes kitaip jos visą naktį krebždės pasąmonėje. O pasekmė – neramus miegas, košmarai, bloga nuotaika bei jos pablogėjimas dieną. Taip vis plečiasi užburtas ratas.

Sugebėjimas atmesti mintis, kaltės jausmą ar nuoskaudą, pavydą ar pyktį gali gerokai palengvinti gyvenimą. Galite paprieštarauti, jog pasakyti lengva, tačiau padaryti sunkiau. Iš tikrųjų mintys dažnai savivaliauja: panorėjusios ateina, panorėjusios išeina, tarsi būtų savarankiški gyvi padarai.

Mintys daug ką keičia

Esama puikios nemalonių minčių nutraukimo technikos.

Vos pasirodžius nepageidaujamoms mintims, mintyse reikia sušukti „Stok!". Juk kai išgirstate muziką, kurios nemėgstate, stengiatės ją išjungti.

Mintys – tai jėga. Mūsų tikslai, planai – tai sukoncentruotos mintys.

Todėl savo klientams sakau: kiekvieną dieną pradėkite pasitikėjimo, džiaugsmo ir optimizmo kupinomis mintimis. Taip tapsite sėkmingo gyvenimo meistru.

„Klaipėda"

Mylimam Broliui

A † A
ROMUI BILIŪNUI

mirus, jo seserims ZITAI SODEIKIENEI su šeima, CILEI MITKIENEI ir jos šeimai bei visiems giminėms ir artimiesiems, reiškiame gilią užuojautą ir liūdime kartu.

Ramutė Bartuškienė
Danutė ir Raimundas Korzonai

BALFo direktoriui ir Detroito skyriaus ilgamečiui veikėjui

A † A
VLADUI STAŠKUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiame jo seseriai IRENAI LAURUS-LAURINAVIČIENEI ir visiems giminėms bei artimiesiems.

BALFo centro valdyba ir direktoriai

MOKYKIMĖS ANGLIŠKAI

Paruošia Aušrelė Sakalaitė

Hundred thirty sixth lesson. (Handred thiori sikst lesan) — Šimtas trisdešimt šešta pamoka.

Fatigue. (Fatyg) — Nuovargis.

Fatigue is my worst enemy, I can't seem to get done the things that need to be done, I am too tired. (Fatyg iz mai uorst enemi, ai kęnt sym tū get dan tha things thęt nyd tū by dan, ai em tū taierd) — Mano didžiausias priešas yra nuovargis, aš negaliu atlikti tai, ką būtinai turiu padaryti, esu per daug pavargusi.

You're always so full of energy, have you been getting enough rest? (Jū olueis sou ful af enerdži, hev jū bin geting inaf rest) — Tu visuomet esi pilna energijos, ar užtenkamai ilsiesi?

Yes, I sleep longer than usual, it doesn't seem to help. (Jes, ai slyp longer then jūžual, it daznt sym tū help) — Taip, aš miegu ilgiau kaip paprastai, atrodo, kad tai nepadeda.

When I felt tired, my doctor recommended vitamins with iron, that seemed to help. (Uen ai felt taierd, mai daktor rekomended vaitamins uit airan, thęt symd tū help) — Nuo pervargimo mano gydytojas rekomendavo vitaminus su geležim. Atrodo, kad tas padėjo.

I have been taking those for years, they seem to have quit working. (Ai hev bin teiking thouz for jyrs, thei sym tū hev kuit uorking) — Aš juos geriu daug metų, atrodo, kad jie nustojo veikti.

Something is wrong, I would check with my doctor, it could be something serious. (Samthing iz rong, ai uod ček uit mai daktor, it kud bi samthing sirijus) — Čia kažkas negerai, aš pasitarčiau su savo gydytoju, nes gali būti rimta problema.

I kept attributing the problem to my "old age". (Ai kept etribjuting tha prablem tū mai „old eidž") — Aš tą problemą priskyriau savo „senatvei".

Exercise has a lot to do with a person's energy level. (Eksersaiz hes e lat tū dū uith a persons enerdži level) — Žmogaus energijai daug įtakos turi mankšta.

You might be right, I quit taking my morning walks because it was too hot. (Jū mait bi rait, ai kuit taiking mai morning uoks bikoz it uoz tū hat) — Gal būt ir tavo teisybė, aš nustojau vaikščioti rytais, nes buvo per karšta.

I would start an exercise program, but I would check with my doctor first. (Ai uod start en eksersaiz progrem, ba ai uod ček uith mai daktor fiorst) — Aš pradėčiau mankštintis, bet pirma pasikalbėčiau su savo gydytoju.

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

„DRAUGAS" informuoja, „DRAUGAS" formuoja; „DRAUGAS": išeivijos ir Lietuvos jungtis!
„DRAUGAS" lietuvybės švyturys ir sargas! Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ!
www.draugas.org

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Spalio 7 d., šeštadienį, 7 val. v.** Jaunimo centre, 5600 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, vyks muzikinės grupės „Delfinai" koncertas. Kviečiame visus atvykti. Ruošia JAV LB Kultūros taryba.

◆**Spalio 8 d., sekmadienį, 12:30** val. p.p. Lietuvių dailės muziejuje, PLC (14911 127th Street, Lemont, IL 60439) vyks literatūrinė popietė „Medicina ir literatūra". Popietėje įvadinį žodį tars dr. K. Ambrozaitis. Po to įvyks poeto dr. Antano Lipskio poezijos knygos „Mėlynoji delčia" sutiktuvės. Knygą pristatys „Draugo" vyr. redaktorė D. Bindokienė. Poeziją skaitys Jūratė Jankauskaitė-Zubinienė. Apie poeto dr. Jono Šalnos kūrybą kalbės poetė Julija Švabaitė-Gylienė. Apie dr. Rimvydo Sidrio knygą „Lietuvis žvelgia į Orientą" kalbės poetas dr. Vainis Aleksa. Popietės metu ir vėliau vyks dailininko dr. Antano Lipskio tapybos darbų paroda. Apie dailininko kūrybą žodį tars menininkas Algimantas Kezys. Meninę programą atliks Praurimė Ragienė, akompanuos pianistė Olivija Urbonaitė. Po programos vaišės. Lietuvių rašytojų draugija maloniai kviečia visus atvykti į šią popietę.

◆**BALF'o Lemonto 28 skyrius** spalio mėn. rinks aukas vargstantiems Lietuvoje ir kitur paremti. Išsiuntėme laiškus su prašymu aukoti, o nuo spalio 8 d., sekmadieniais aukos bus priimamos Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos prieangyje po 9 val. r. ir po 11 val. r. šv. Mišių.

◆**JAV LB Vidurio Vakarų apygardos** gegužinė įvyks spalio 8 d. PLC sodelyje, Lemont, po 11 val. Mišių. A. Barniškio muzika kvies šokti ir dainuoti, bus skanaus maisto, veiks baras. Gražiai bendraudami atsisveikinkime su vasara, smagiai praleiskime popietę.

◆**Rašytojo Antano Vaičiulaičio** 100-mečio paminėjimas vyks spalio 15 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p. Lietuvių dailės muziejuje, PLC, 14911 127th St., Lemont, IL 60439. Pagrindinė kalbėtoja – Virginija Paplauskienė, Kauno Maironio lietuvių literatūros muziejaus Lietuvių išeivių skyriaus vedėja. Į Čikagą dalyvauti minėjime atvyksta rašytojo duktė Joana Vaičiulaitytė-Buivienė. Ruošia JAV LB Kultūros taryba.

◆**Seselės Laimutė ir Pranciška** Lemonte ruošia sakramentams vaikus ir suaugusius. Tel. pasiteiravimui: 630-243-1070.

◆**Blynai, blynai, blynai. Geriausios** šeimininkės — Jaunimo centro Moterų klubo narės juos keps spalio 8 d., sekmadienį, nuo 9 val. r. Jaunimo centro kavinėje. Kviečiame visus paragauti, jei skanūs, valgykit po dvi porcijas, jei nelabai — niekam nesakykit! Lauksime visų.

◆**Balzeko lietuvių kultūros muziejaus** Kino salė kviečia visus į lietuvių vaidybinių filmų programą. Šeštadienį, spalio 14 d., 7 val. v. rodysime režisieriaus Algimanto Puipos alegorinę dramą „Moteris ir keturi jos vyrai", sukurtą Lietuvos kino studijoje 1983 m. Įėjimas nemokamas. Muziejaus adresas: 6500 S. Pulaski Rd., Chicago. Tel. pasiteiravimui: 773-582-6500.

◆**Lietuvos Dukterų draugija** spalio 15 d. 3 val. p.p. „Camelot" pokylių salėje (8624 W. 95th Street, Hickory Hills) rengia „Rudens pietus". Bus skani vakarienė, loterija, muzikinę programą atliks Algimantas Barniškis. Stalus ar pavienes vietas prašome užsisakyti Nameliuose (2735 W. 71st. Street) arba tel. 773-925-3211 budėjimo dienomis (nuo trečiadienio iki penktadienio) nuo 10 val. r. iki 2 val. p.p. Kitu laiku skambinti tel. 708-599-5727 arba 708-499-4845. Visi labai laukiami.

◆**Amerikos lietuvių katalikų** kongresas vyks spalio 20-22 dienomis Čikagoje, Maria gimnazijoje Marquette Park. Kongresą rengia išeivijos katalikų organizacijas ir institucijas apjungianti Amerikos Lietuvių Romos katalikų federacija, šiemet švenčianti savo šimtmetį. Katalikų federacija buvo įkurta 1906 metais Wilkes Barre, Pennsylvania. Kongreso renginiuose bus paminėtas federacijos veiklos šimtmetis, federacijos įkurtos jaunimo stovyklos „Dainava" 50-metis ir 40 metų nuo Federacijos iniciatyva Šiluvos Marijos koplyčios Nekalto Prasidėjimo bazilikoje, Washington, įrengimo.

◆**Lietuvių katalikų federacija** pagal turimus sąrašus yra išsiuntusi pakvietimus į Katalikų federacijos kongresą, kuris įvyks spalio 21-22 dienomis Čikagoje. Žmones, kurie negavo pakvietimų, bet norėtų dalyvauti kongrese, prašome kreiptis į Federacijos būstinę „Draugo" patalpose, 4545 W. 63rd. Street, Chicago, IL. Tel. 312-327-1340 arba 708-997-1861. Fax: 312-346-5640, e-paštas: LRCFA@aol.com

◆**Prelatas Edis Putrimas, Lietuvos** vyskupų įgaliotinis, atvyksta į Lietuvių katalikų federacijos kongresą ir skaitys pranešimą apie lietuvių išeivijos apaštalavimą. Kongreso akademinė programa vyks spalio 21 d. Čikagoje, Maria gimnazijos salėje. Įėjimas iš kiemo pusės. Tel. pasiteiravimui: 312-327-1340 arba 708-997-1861. Fax: 312-346-5640, e-paštas: LRCFA@aol.com

Skelbimas

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Savings,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747.

Pranas ir **Julija Zarankos, Livonia, MI,** atsiuntė 50 dol. auką, norėdami pagerbti **a†a Benedikto Neverausko** atminimą. Tai buvo taurus katalikas, lietuvis patriotas, kurio ne tik detroitiškiai, bet visa lietuviškoji visuomenė dar ilgai pasiges. Dėkojame už auką.

Padėka

Didelis ačiū savanoriams, kurie rugsėjo 30 d. sodino krūmus, sėjo žolę prie Pasaulio lietuvių centro, Lemont. PLC aplinką gražino: Rasa ir Jurdanas Riaukai, Kęstutis Jodwalis, Stepas ir Renata Žiliai, Robertas Blinstrubas, Darius ir Rimas Siliūnai, Juozas Pranckevičius, dr. Eligijus Lelis, Justas ir Darius Leliai, Darius Polikaitis ir Danguolė Pajarskienė. Nuoširdus ačiū ir Pauliui Marchertui, kuris visą vasarą ir rudenį gražiai prižiūri, laisto gėles prie įėjimo į PLC. Gražiai prižiūrėtos gėlės pamalonina centro lankytojų akį.

Alda Mikučiauskaitė-Polikaitienė su savo dukryte Nida, jauniausia Dainavos stovyklavietės 50-mečio jubiliejinio savaitgalio dalyve.
Indrės Tijūnėlienės nuotrauka.

Panorama

KNYGŲ FESTIVALIS ČIKAGOJE

Visą spalio mėnesį Čikagoje vyks knygų festivalis. Festivalio metu bus daugybė susitikimų su rašytojais, knygų leidėjais. Vyks susitikimai, vakarai, diskusijos.

NOBELIO PREMIJOS AMERIKIEČIAMS

2006 metų Nobelio medicinos premiją laimėjo amerikiečiai Andrew Firei ir Craig Mello, atradę fundamentalų ribonukleino rūgšties mechanizmą genetinės informacijos srautui kontroliuoti. Nobelio chemijos premija už tyrimus genetikos srityje paskirta Roger D. Komberg, o Nobelio fizikos premija — fizikams John C. Mather ir George F. Smoot už galaktikos ir žvaigždžių kilmės tyrinėjimus. Premijos bus bus įteiktos gruodžio 10 d., kai minimos Alfredo Nobelio mirties metinės.

BESIRUOŠIANT Į KELIONĘ

JAV Kelionių saugos tarnyba (The Transportation Security Administration) paskelbė naujas taisykles besiruošiantiems į kelionę lėktuvu. Dabar į lėktuvą uždarytame permatomame plastikiniame maišelyje (Plastic zip-top bag) bus galima įsinešti 3 uncijų (ounces) ar mažesnius buteliukus skirtus kremo ar kitokių skysčių, gydytojo prirašytus vaistus bei kitus skrydžio metu būtinus bereceptinius medicininius preparatus. Taip pat į lėktuvą bus galima įsinešti oro uosto parduotuvėse (duty-free shops) pirktus gėrimus, kvepalus, kremus ir kitus produktus.

GAMTOS IŠDAIGOS

Audra, kuri pirmadienį Čikagoje ir jos apylinkėse pridarė daug nuostolių, buvo stipriausia per paskutiniuosius dešimt metų. Buvo gauti 3,507 pranešimai apie lūžusius medžius, šimtai pranešimų apie nuvirtusius elektros stulpus ir neveikiančius šviesoforus. Elektros energijos neteko per 120,000 klientų, apsemta daugybė gyvenamųjų namų rūsių. Daugiausia kritulių iškrito Glen Ellyn, Northwest Joliet, North Joliet, Midway ir kitose apylinkėse.

ČIKAGOJE KONCERTUOS „THE ROLLING STONES"

Spalio 11 d. „Soldier Field" stadione, 16th Street at Lakeshore Dr., Chicago, IL 60605, koncertuos „The Rolling Stones". Kartu pakviesti koncertuoti Elvis Costello ir „The Imposters". Bilietus galite įsigyti www.ticketmaster.com arba tel. 312-559-1212.

Kazys ir **Danutė Paškoniai, Eastlake, OH,** grąžindami „Draugo" laimėjimų bilietėlių šakneles, kartu atsiuntė 50 dol. auką. Tariame nuoširdų ačiū ir raginame kitus skaitytojus, kurie dar neprisiruošė šaknelių grąžinti, tai nedelsiant padaryti.

Ethel Radžius, Chicago, IL, su grąžinamomis laimėjimo bilietėlių šaknelėmis „Draugą" apdovanojo 50 dol. auka. Labai dėkui.

Midland Federal Savings and Loan Association, Chicago, IL, prezidento Paul Zogas vardu „Draugas" gavo labai dosnią 100 dol. auką. Esame dėkingi.